

2012

POLITSEI- JA
PIIRIVALVEAMET

KOORDINATSIOONIBÜROO

ANALÜÜSITALITUS

[ÜLEVAADE 2011. AASTAL OMAVALITSUSJUHTIDE SEAS LÄBIVIIDUD KÜSITLUSE TULEMUSTEST]

Omavalitsusjuhtide rahulolu piirkondliku politsei, piirivalve, kodakondsuse ja migratsiooni valdkonna tööga ning piirkonna turvalisus.

Koostanud: Triin Rannama

SISUKORD

SISUKORD	1
Sissejuhatus	2
1. Vastanute jaotus maakonniti ja prefektuuriti	3
2. Piirkondlik politseitöö	4
2.1. Rahulolu kohalike politseinike tööga ja hinnang muutustele	4
2.2. Omavalitsusjuhtide kokkusaamised piirkonda teenindavate politseiametnikega ja politseijaoskonna juhiga ning rahulolu kohtumise sagedusega	9
2.3. Kohaliku omavalitsuse ja politsei vaheline koostöö	11
2.3.1. Rahulolu KOV ja politsei vahelise koostööga ning koostöö tõhustamise võimalused	11
2.3.2. KOV ja politsei koostööd takistavad tegurid	12
2.3.3. KOV informeeritus õiguskorra seisundist ja turvalisuse tagamise meetmetest	12
2.3.4. Abipolitseinike arv ja toetamine	14
2.3.5. KOV koostöö turvalisuse tagamisel teiste asutustega, ühendusega (v.a politsei)	14
2.4. Piirkonnakonstaabli vastuvõtuoja vajalikkus	15
3. Turvalisus ja süüteoennetustöö	18
3.1. Turvalisus omavalitsusüksustes	18
3.2. KOVi nägemus probleemidest ja ennetustöö prioriteetidest piirkonnas	18
3.3. Süüteoennetuse või turvalisuse probleemidega tegeleva töögrupi või komisjoni olemasolu	20
3.4. Tegevused, mis aitaksid tõhusamalt võidelda kuritegevusega	21
3.5. KOV tegevus turvalisuse valdkonnas	21
3.6. Vastastikku esitatud probleemide tõstatused ja ettepanekud turvalisuse teemal	22
3.6.1. KOV ettepanekud politseile turvalisuse parandamiseks	22
3.6.2. Politsei ettepanekud KOVle turvalisuse parandamiseks	23
3.7. Millist tuge ootab KOV turvalisusega seotud ülesannete täitmisel	24
4. Rahulolu piirkonna kodakondsuse ja migratsiooni valdkonna üksuse tööga	26
5. Piirivalve valdkond	27
5.1. Rahulolu piirivalve valdkonna alase tööga ja hinnang muutustele	27
5.2. Omavalitsusjuhtide kokkusaamised kordoni/piiripunktide juhiga	28
5.3. Koostöö tõhustamise valdkonnad	28
5.4. Valdkonnad, kus oleks vaja teha rohkem ennetustööd	29
6. KOV ettepanekud politseile	30
7. Arutelu	32
8. Ettepanekud	39

Sissejuhatus

Politsei töö tõhustamiseks ja arendamiseks on oluline teada, kuidas näevad meie tööd - selle edukust ja kitsaskohti - meie olulised koostööpartnerid nagu seda on kohalikud omavalitsused (KOV). 2011. aasta oktoobris viis Politsei- ja Piirivalveamet (PPA) KOV juhtide ja volikogu esimeeste seas läbi järjekordse uuringu, mille eesmärk oli välja selgitada valitsuse ja volikogu juhtide (edaspidi omavalitsusjuhid) rahulolu piirkondliku politsei, esmakordselt ka piirivalve ning kodakondsuse ja migratsiooni valdkonna tööga. Samuti uuriti turvalisusega seotud ootusi, milliseid õiguskorra probleeme nähakse omavalitsusüksustes ning kuidas tõhustada kohalike omavalitsustega koostööd.

Küsitlusmeetodiks oli ankeetküsitlus, millele oli võimalik vastata paberkandjal, elektrooniliselt e-posti aadressil või veebikeskkonnas.

1. Vastanute jaotus maakonniti ja prefektuuriti

226-st omavalitsusest andis tagasisidet 155 omavalitsusjuhti, volikogu esimeest (edaspidi omavalitsusjuhid). Kokku laekus vastuseid 139-st KOVst, mis teeb 59%¹ omavalitsustest (tabel 1). Positiivne on asjaolu, et võrreldes 2009. aastaga oli vastamisaktiivsus 2011. aastal suurem (14% võrra). Kõrgeim oli vastanute osakaal Viljandi ja Järva ning madalaim Lääne ja Hiiu maakonnas asuvates omavalitsusüksustes.

Tabel 1. Küsimustikule vastanud maakonniti

Maakond	Vastanuid	Vastanute protsent	vastanuid KOVi	% vastanud KOV-st maakonnas
Harju	20	13%	19	59%*
Hiiu	2	1%	2	40%
Ida-Viru	18	12%	16	72%
Jõgeva	6	4%	6	46%
Järva	11	7%	9	75%
Lääne	5	3%	4	33%
Lääne-Viru	7	5%	7	47%
Põlva	7	5%	6	43%
Pärnu	16	10%	13	65%
Rapla	8	5%	7	70%
Saare	8	5%	8	50%
Tartu	13	8%	13	59%
Valga	10	6%	8	62%
Viljandi	14	9%	12	80%
Võru	9	6%	9	69%
Täpsustamata	1	1%		
Kokku	155	100%	139	keskm 59%

*Osakaalu leidmisel lisatud 24-le omavalitsusele 8 Tallinna linnaosavalitsust.

Prefektuuride lõikes oli kõrgeim vastanute määr Ida ja Lõuna prefektuuri teeninduspiirkonnas. Ülejäänud kahe prefektuuri lõikes tagastas ankeedi veidi alla 60% omavalitsustest. (tabel 2).

Tabel 2. Küsimustikule vastanud prefektuuride teeninduspiirkonniti

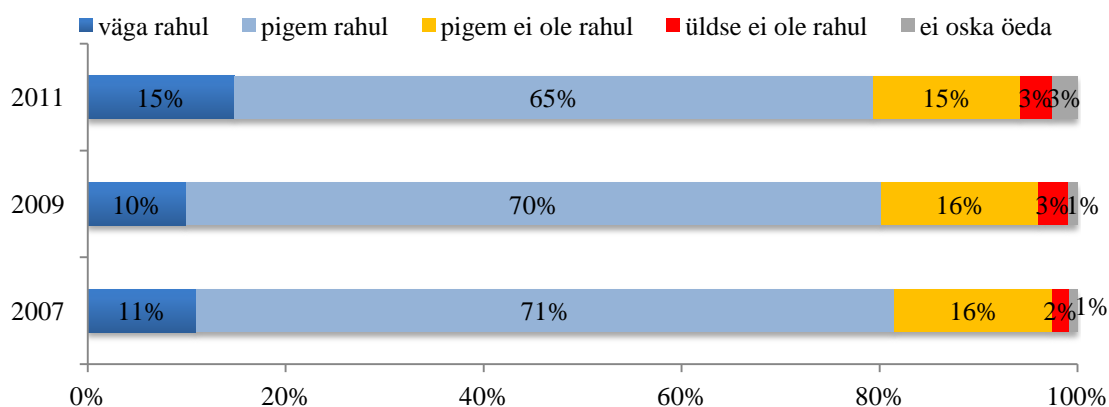
	Vastanuid	Vastanute protsent	Vastanud KOVd	% vastanud KOV-st prefektuuris
Põhja Prefektuur	20	13%	19	59%
Lõuna Prefektuur	59	38%	54	60%
Ida Prefektuur	25	16%	23	62%
Lääne Prefektuur	50	33%	43	57%

¹ *Osakaalu leidmisel lisatud Tallinna 8 linnaosavalitsust ja välja jäetud 1 täpsustamata piirkond.

2. Piirkondlik politseitöö

2.1. Rahulolu kohalike politseinike tööga ja hinnang muutustele

Tulemused näitavad, et suurem enamus (80%) vastanud omavalitsusjuhtidest on kohaliku politsei tööga rahul (väga või pigem rahul). Rahulolu määr ei ole võrreldes varasemate aastate uuringuga muutunud (2009.a 80%; 2007.a 82%). Seejuures võib 2011. aasta tulemuste juures tuua välja positiivse aktsendina asjaolu, et senisest rohkem on neid juhte, kes on kohaliku politsei tööga väga rahul (joonis 1).

Joonis 1. KOV juhtide rahulolu kohaliku politsei tööga.

Rahulolu põhjendustena toodi eelkõige välja KOV ja politsei omavahelist **head koostööd, info liikumist ja (korrapärasest) kokkusaamist**. Positiivsena toodi esile veel kohaliku politsei **kättesaadavus, probleemidele kiiret reageerimist, regulaarset kohalolekut ja kodanike vastuvõtmist**.

Tunnustusena toodi esile ka seda, et kohalik politseinik on pikaajalise kogemusega, tunneb piirkonda ja kohalikku elanikkonda.

Märksõnadena võib veel välja tuua politseinike kohusetundlikkuse ja korrektsuse.

Koostöö on hea. Üldjuhul reageeritakse väljakutsetele kiiresti.

Info liigub - pea iga nädal käib infot jagamas, räägime probleemidest ja püüame lahendusi leida. Samuti on kättesaadav igal ajal.

Mehed on pikaajaste kogemustega, tunnevad piirkonda, oskavad hästi kuulata inimesi, kohalikega on hea kontakt.

On kiiresti ennast kurssi viinud vallaprobleemidega. Teeb koostööd valla allasutustega. Konkreetne. Teeb kontrollreide kogu valla ulatuses.

Probleeme ei ole, kõik sujub normaalselt. Vajadusel lahendatakse küsimused jooksvalt ja koheselt.

Väga kohusetundlik ja korrektne.

Struktuuriüksus asub linna haldusterritooriumil, hea koostööpartnerlus, igapäevased kohtumised kohaliku juhtkonnaga, politsei on tänavatel nähtav.

Piirkondlik politsei on järjepidev, koostööaldis, innovaatiline.

Nii mõnelgi juhul näis positiivne hinnang antud olevat krediidina. Näiteks mitmel juhul rõhutati politsei ressursi vähesust/vähenemist, mis ei võimalda asju paremini teha või heal juhul hoiab tööd samal tasemel. Eeltoodud mõtet ilmestavad järgmised kommentaarid:

Olen rahul kohalike politseinike tööga, kuna neil pole enamaks vahendeidki. Täiesti rahulolematu politseitöö tähtsustamise ja rahastamisega.

Pigem rahul, sest selliste rahaliste- ja materiaalsete võimaluste ning isikkoosseisu juures teevad meie konstaablid head tööd.

Politsei teeb, mis suudab ja võimalik. Võiks alati tahta paremini, aga ressursid on sellised nagu on.

Tegevus võiks olla aktiivsem, kuid sellel on majanduslik põhjus.

Kohaliku politsei tööga pigem rahule jäänute vastustes oli ka teisi kriitikanooli:

Mõned esilekerkinud probleemid pole lahendust leidnud (nt päeval poe ees, pargis joomised, õhtuti majade ees kogunemised - joomised.

Natuke kriitikat ka. Täidetakse pigem mugavamaid tööülesandeid, kui tegelikke avaliku ruumi järeelvalvet.

Oleks hea, kui konstaabel oleks kohalik inimene ja tema kättesaadavus peaks olema oluliselt parem. Meil on tema vastuvõtt ainult üks kord nädalas. Inimene, kes käib konstaabli ukse taga mitte vastuvõtu ajal, loobub tavaliselt ka talle helistamisest. Lootes ainult patrullile, mis jõuab meile kohale ca poole tunniga, oleme olukorras, kus kurikael on tihti juba kadunud piisavalt kaugemale, et teda tabada. Meie alevi jaoks on X konstaablipunkt täiesti mõttetu koht.

Politsei tööd pärsib ülalt tulevate sihtülesannete täitmise kohustus. Ei ole inimreservi loovaks korraldamiseks.

Sooviksime, et meie ainus politseinik tegeleks tööajal omavalitsuses õiguskorraga, ennetustööga, turvalisuse tagamisega. Praeguse töökorralduse puhul töötab ta väga tihti väljaspool linna...

Suurem enamus mainis **rahulolematuse põhjusena** politsei **vähast aega piirkonnas** – nii vähast patrullimist ja nähtaval olemist kui ka vastuvõtuaega. Mitmetel juhtudel toodi põhjuseks **kõrge kuritegevus** piirkonnas, **teatud kuritegevuse valdkondadega mitte tegelemine** ja ka seda, et **mitmed probleemid/menetlused ei ole leidnud lahendust**. Rahulolematuse põhjustest jäi veel silma vähene koostöö ning politsei aeglane tegutsemine, reageerimine.

Seoses kokkuhoiuga on patrulle väga harva näha. Tundub kummaline, et isegi hoonesse sissemurdmisel ei vaadata sündmuskohta üle. Konstaabli piirkond on suur ja tundub, et ta on tööga üle koormatud.

Esiteks võiks neid rohkem liikvel näha ja rohkem tuge nende poolt.

Konstaabli töö on puudulik. Pidevad pretensioonid elanikelt, kuna juhtumite menetlemine on lõpptulemita või ei võeta üldse menetlusse. Kodanikud on loobunud avalduste esitamisest. Rahul oleme konstaablijaoskonna juhiga.

Konstaablit ei ole kohapeal, vaid tuleb vastavalt vajadusele ja võimalusele. Elanike kontingent 18 rahvust ja suhteliselt keeruline. Politsei kohalolek ja teinekord ka patrullimine distsiplineerib elanikke.

Kuigi on näha, et kohaliku jaoskonna juhataja püüab endast parema anda ja edeneb koostöö ka OV-ga turvalisuse ja avaliku korra tagamise küsimustes, ei ole saavutatud püstitatud eesmärgid ja linnas kasvab kuritegevus ja avaliku korra rikkumise juhtumite arv. Täiesti võimalik, et statistika järgi ei näegi te suurt probleemi meie linna puhul, sest inimesed enam ei tahagi pöörduda oma muredega politsei poole, vaid tulevad LV-sse, paludes meid tegeleda narkomaanidega ja narkootikumide müügipunktidega, varastega, avaliku korra rikkujatega jne. Tundub, et üldine politsei maine on linnas täiesti maas, sest lihtsalt pole head ning suuruselt võimekat meeskonda, kes suudaksid siin piirkonnas midagi muuta ja autoriteeti tagasi võita. Nagu väitsid ka 3.sektori esindajad ühel LV poolt läbiviidud ümarlaul - öösiti on meil võim varaste ja pättide käes. Võimalusel pöörake rohkemat tähelepanu meie piirkonnale. Politseijaoskonna juhataja kindlasti suudab teha ka omapoolseid ettepanekud, mida me oleme jätkuvalt arutanud erinevatel kokkusaamistel.

Olen täheldanud meie konstaabli puhul passiivsust politseitöös. Samuti ei ole enamasti meile ette teada, kui teda vastuvõtu ajal (2 h reedeti) kohal ei ole, nii et me ei tea ka kodanikke sellest informeerida. Eelmist konstaablit oli ka rohkem küla vahel näha (ka väljaspool ametlikku vastuvõtuaega).

Pidevalt vahetuvad konstaablid.

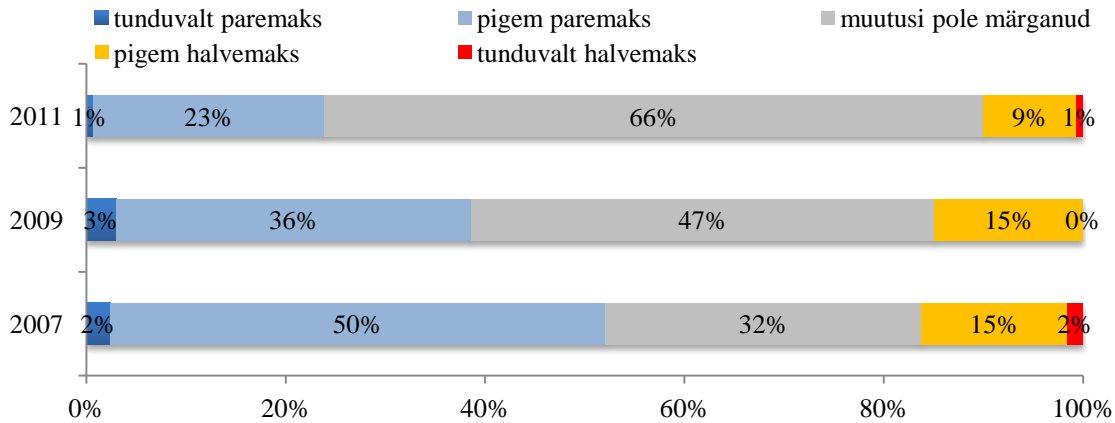
Politsei reaalne kohalolu saareelanike jaoks on olematu, toimuvad küll 1-2 liikluse kontrollreidi aastas, aga seda on selgelt liiga vähe, abivajaduse korral on vastuseks, et me ei saa tulla jne.

Puudub kindlus, et politsei on vajalikul hetkel kohal.

Varguste avastamise väike protsent. Politsei abitus avalikult vägivalatsevate kodanike ohjeldamisel. Probleemid avaliku korra tagamisel. Pigem tegeldakse meelevdi ohutumate probleemide lahendamisega, kui juhtumitega, mis vajavad tõsist tähelepanu.

Küsimusele, kas piirkondlik politseitöö on võrreldes möödunud aastaga vallas/linnas/linnaosas muutunud, vastas **ligi neljandik omavalitsusjuhtidest, et politseinike töö on muutunud paremaks**, 2/3 ei olnud muutusi täheldanud ning 10% hindas muutusi pigem negatiivses suunas läinud olevat. Aastatega on positiivseid arenguid märganud üha vähem omavalitsusjuhte, samamoodi on aasta-aastalt vähem olnud neid, kes on näinud piirkondliku politseinike töös negatiivseid muutusi.

Muutusi mittemärganute osakaalu kasv paneb vaatama, kas piirkondlike politseinike tööd peetakse püsivalt heaks või halvaks. Muutusi mittemärganutest oli enamus (80%) piirkondliku politseinike tööga jäänud rahule, mis tähendab, et piirkonnas tehakse stabiilselt head tööd. Seetõttu võib selle osa muutusi mittemärganutest arvestada positiivse hinnangu poolele. Neljandik muutusi mittemärganutest oli vastanud varasemale rahulolu küsimusele, et nad ei ole politseinike tööga rahul, mis tähendab, et rahulolematust on olnud pikemaajalisem ning olukord ei ole juba mõnda aega muutunud.

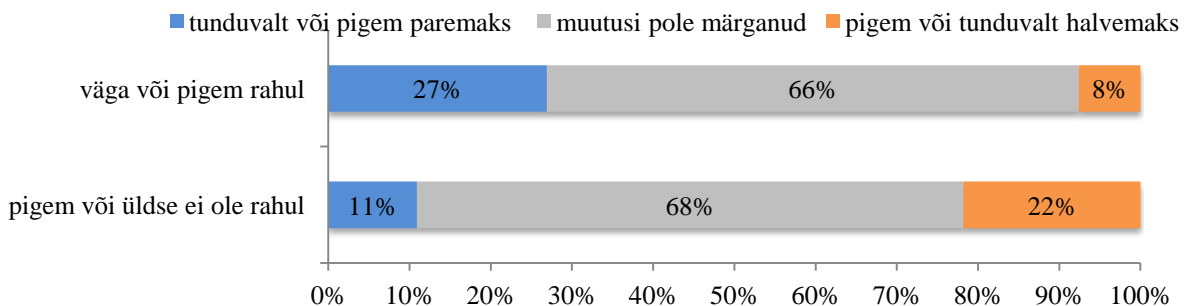

Joonis 2. Piirkondliku politseitöö muutus võrreldes möödunud aastaga

Seosanalüüs näitab, et mida rahulolevam on omavalitsusjuht, seda suurema tõenäosusega hindas ta ka toimunud muutusi olnud läinud paremuse suunas. Samas võib korrelatsioonikordaja põhjal seost pidada nõrgaks (0,284).

Piirkondliku politseitööga rahulolijatest 27% hindas aastaga politseitööd olevat muutunud pigem veelgi paremaks, 2/3 ei olnud muutusi märganud, st tööd tehakse sama hästi kui varem ning 8% piirkondliku politseitööga täiesti või pigem rahule jäänud omavalitsusjuhtidest tões, et aasta jooksul on olukord siiski pigem halvenenud.

Rahulolematust väljendanud omavalitsusjuhtides tões vaid 10%, et aasta jooksul on piirkondlik politseitöö muutunud paremuse suunas, 68% ei olnud paremuse suunas muutusi märganud ning 22% politseitööga mitte rahule jäänutest arvas olukorra läinud olevat veelgi halvemaks.

Joonis 3. Piirkondliku politseitöö muutus rahulolu hinnangute lõikes

Politseinike tööga rahule jäänute ja piirkondlikku politseitööd võrreldes varasema aastaga veelgi paremaks hinnanute põhjendused olid erinevad. Toodi välja süütegude avastamise paranemist, sagenenud koostöö tegemist, rohkem patrullimist ja reide, piirkonna hästi tundmist konstaabli poolt jms.

Politsei piirkondlik konstaabel on kohapeal nähtavam.

Meil on olnud pikka aega head konstaablid, kes tunnevad piirkonda.

Seoses uue hoone valmimisega ju võimalused oluliselt teised.

Uus konstaabel.

Vaatamata konstaabli suurenenud töökoormusele on osalenud valla avaliku korra eeskirjade, loomapidamiseeskirjade väljatöötamise töögrupis, osaleb laste hoolekandekomisjoni töös.

Võib-olla ei olegi olulisi muutusi, aga käeoleval suvel-sügisel on murtud sisse mitmetesse suvemajadesse (aastaid suhteliselt turvalises piirkonnas) ja nii kohalike elanike kui politseitöö tulemusena on meile teadaolevalt kahtlusalused tabatud.

Piirkondliku politseinikuga pigem rahule jäänud, kuid pigem negatiivseid muutusi märganud omavalitsusjuhid tõid sagedamini välja politsei ressurside vähenemist piirkonnas. Oli ka teisi põhjuseid.

Konstaablit ei näe nüüd ka kokkulepitud kellaajal, kuna ressursse on kärbitud.

Konstaablipunkti tööpiirkonda laiendati mõned aastad tagasi ning konstaablitel pole aega tegelda ennetustööga. Maakonnas on üks patrull ning kui see on teises maakonna otsas pole kiiret abi loota.

Neid on vähem näha ja kui on, siis istuvad või sõidavad autos.

Konstaablid on viimasel aastal mitu korda vahetunud, pidevalt töötavat ja piirkonda piisavalt tundvat inimest pole olnud.

Üks konstaabli tööga piirkonnas pigem rahulolematutest, kuid suunamuutust paremuse poole nägev omavalitsusjuht tõi selgituseks, et kõik konstaablid on võtnud oma tööd väga tõsiselt. Rahulolematuse põhjenduse küsimuse juures oli ta põhjuseks toonud pideva konstaabli vahetuse.

Kohaliku politsei tööga rahule mitte jäänud, kes arvasid olukorra aasta jooksul veelgi halvemaks muutunud olevat tõid selgituseks näiteks:

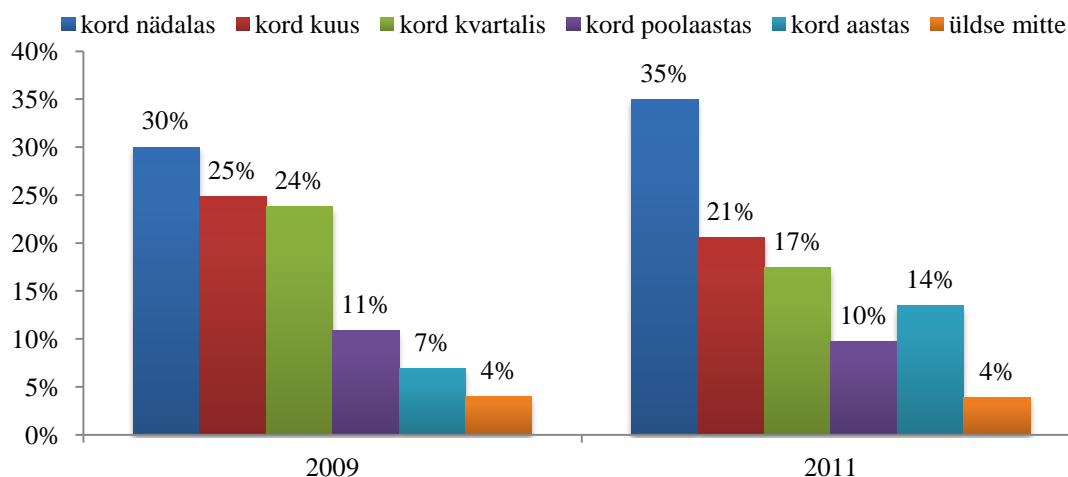
Konstaablipunkti liikumisega meist eemale on kindlustunne vähenenud.

Politsei preventiivne töö ja aktiivsus on vähenenud.

Valla poolt välja ehitatud konstaablipunkt seisab tühjana, politseid peame kutsuma välja numbril 110 ja üpris tihti ei ole abi saanud ja välja ei ole tulnud.

2.2. Omavalitsusjuhtide kokkusaamised piirkonda teenindavate politseiametnikega ja politseijaoskonna juhiga ning rahulolu kohtumise sagedusega

Jooniselt 4 on näha, et kõige tavapärasemaks omavahelise kohtumise sageduseks on kord nädalas (35%). Viiendik omavalitsusjuhtidest kohtub piirkonda teenindavate politseiametnikega kord kuus, 17% kord kvartalis, 10% kord poolaastas ning 14% kord aastas. 4% omavalitsusjuhtidest ei saa turvalisuse teemadel üldse kohaliku politseiga kokku ning see protsent ei ole võrreldes 2007. aastaga muutunud.

Joonis 4. Piirkonda teenindavate politseiametnikega kohtumise sagedus, et arutada oma valla/linna/linnaosa (kuritegevuse) probleeme ja muid küsimusi

Piirkonda teenindavate politseiametnikega kohtumise sagedusega ei jäänud rahule 28% vastanud omavalitsusjuhtidest ning enamik neist soovis kohtuda sagedamini kui seni (joonis 5). Neist, kes ei jäänud kohtumise sagedusega rahule, 12% ei kohtu üldse piirkonna politseinikega. Enamus neist (80%) peab aga vajalikuks kohtuda piirkonna politseiametnikega kord kvartalis, ühele piisaks ka kord aastas.

21% kohtumise sagedusega mitte rahule jäänud omavalitsusjuhtidest kohtub hetkel kord aastas, kuid neist omakorda üle poole sooviks tegelikult kohtuda kord kvartalis, viiendikule kord kuus ning üks jääks rahule, kui kohtutaks kord poolaastas ning üks, kui saadaks kokku kord nädalas.

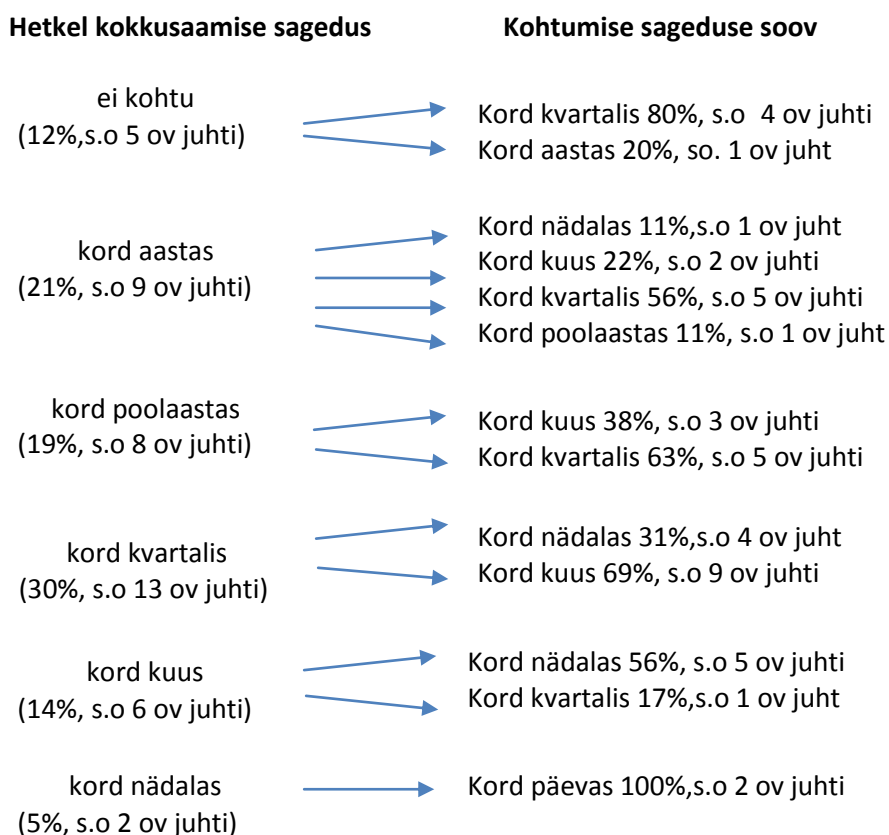
Kohtumise sagedusega mitte rahulolevatest 19% kohtub politseiametnikega tavaliselt kord poolaastas, kuid 38% sooviks tegelikult kohtuda kord kuus ja 63% kord kvartalis.

17% piirkonda teenindavate politseiametnikega kohtumise sagedusega rahulolematutest kohtub praegu politseiametnikega kord kvartalis, kuid neist 69% sooviks politseinikega kohtuda kord kuus ning 31% kord nädalas.

Kohtumisega sagedusega mitterahulolevatest saab kohaliku politseiga käesoleval ajal kokku kord kuus 6 omavalitsusjuhti (14%), neist viis sooviks kokku saada korra nädalas ning üks peab kord kuus kokkusaamist pigem liiga sagedaseks, eelistades pigem kohtuda kord kvartalis.

Kaks omavalitsusjuhti ei jäänud rahule kord nädalas toimuvate kokkusaamise sagedusega ning sooviks võimalusel kokku saada kord päevas.

Joonis 5. Piirkonda teenindavate politseinikega kohtumist ebapiisavaks pidanud omavalitsusjuhtide politseinikega kohtumise sagedus ja soovitud tihedus

Üle poolte (60%) omavalitsusjuhtidest pidas vajalikuks kohtuda ka kõrgemate kui piirkonda teenindavate politseiametnikega. Selliste kokkusaamiste eesmärgiks peeti valdavalt infovahetust, õiguskorraldust laiema (maakond, riik) pildi saamist, prioriteetide arutamist (u 2/3 vastanuist). Teise sagedamini väljatoodud sisupunktina nimetati probleemidele lahenduste leidmist (nt kui madalamal tasandil ei lahendust ei leita), ettepanekute ja vajaduste edastamist, asutuse arengusuundi. Mainiti ka koostöö korraldamist ja võimaluste arendamist.

Arusaamine üldistest suundadest, trendidest on ka vajalik. Samas vahetu suhtlemine kõrgemate ametnikega laseb ka neil paremini aru saada olukorrast kohapeal.

Arutamaks üldiseid arengusuundmusi.

Et hoida sidet ja arutada laiemalt turvalise probleeme vallas ja piirkonnas laiemalt.

Et kokku leppida aastaks politseitöö prioriteet, edastada probleemid, mida ei saa lahendada piirkonna tasandil töötavate politseiametnikega.

Et rääkida turvalisuse probleemidest ja kohaliku konstaabli tööst.

Et saada ülevaade õiguskorra tagamisest vabariigis, maakonnas, meie piirkonnas, rääkida probleemidest ja kavandada vajadusel koostööd.

Kuna kohalikul konstaablil puuduvad volitused või teave vastata küsimustele, mida kohalik omavalitsus soovib teada.

Kõrgemad peaksid saama ka infot meilt, mitte ainult oma alluvatelt.

Maakonna tasandil oma KOV nägemine, üldised suunad, reformid, koostöö laiemalt.

On mitu teemat. Politsei suundumused ja pikaajaline areng, kuidas kaasa aidata oma piirkonna paremale tehnilisele varustatusele. Meil oluline ka see, et piirkonna eripära tõttu ei kukutaks meil koondama.

Ressursid on kõrgemate politseiametnike käes.

Saada ülevaadet maakonnas toimuvast ja kas on plaanis jälle mingeid reforme või muu seesugust, mis võiksid mõjutada meie piirkonda.

Tuleks tihedamalt pidada debatte omavalitsusjuhtide ja politsei juhtkonna vahel, et kaardistada kitsaskohti ja leida koos neile lahendusi. Tihti jääb mulje, et politsei toimib omaette ja ei arvestata reaalse vajadustega.

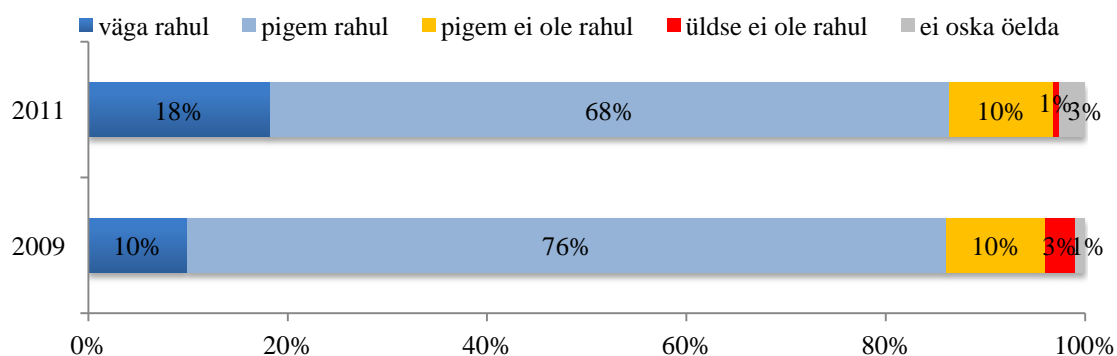
Valdav enamus (46%) omavalitsusjuhtidest kohtub politseijaoskonna juhiga kord aastas. Vähemalt korra kuus kohtub politseijaoskonna juhiga 13% omavalitsusjuhtidest, 12% kord kvartalis ning 13% kord poolaastas. 16% omavalitsusjuhtidest ei kohtu politseijaoskonna juhiga õiguskorraga seotud probleemide ja muude küsimuste arutamiseks üldse.

2.3. Kohaliku omavalitsuse ja politsei vaheline koostöö

Järgnevalt on vaadeldud omavalitsusjuhtide rahulolu KOV ja politsei vahelise koostööga, millised on koostööd takistavad tegurid ning millistel teemadel peaks ühistegevus olema tõhusam. Samuti uuritakse, mil määral omavalitsusjuhid peavad end turvalisuse teemadel politsei poolt informeerituks, kas KOV ja politsei on vastastikku teinud ettepanekuid turvalisuse tõhustamiseks ning milliste organisatsioonidega teeb KOV turvalisuse teemadel koostööd.

2.3.1. Rahulolu KOV ja politsei vahelise koostööga ning koostöö tõhustamise võimalused

Omavalitsusjuhtide rahulolu määr (täiesti või pigem rahul) KOV ja politsei vahelise koostööga on jäänud varasema uuringuga võrreldes samale tasemele, olles võrdlemisi kõrge (86%). Seejuures positiivselt tuleb esile tuua asjaolu, et senisest rohkem on neid, kes jäid koostööga väga rahule. Koostööga ei jäänud 2011. aastal rahule 11% vastanuist (2009.a 13%).

Joonis 6. KOV juhtide rahulolu KOV ja politsei vahelise koostööga

Vastanud tõid välja, et kohaliku politsei ja valla/linna/linnaosa vahel peaks koostöö olema tõhusam eelkõige noortega seotud teemadel ja süüteoennetuse valdkonnas. Oluliseks peeti tõhustada koostööd ka avaliku korra tagamisel, liikluse ja omavahelise infovahetuse parandamisel, suhtlemisel.

Senisest paremat koostööd sooviti teha veel naabrivalve, kohalike inimeste kaasamisel turvalisuse tagamiseks, abipolitseinike teemadel. Samuti perevägivallega võitlemisel, varguste vähendamise seotult, sotsiaalvaldkonnas ja suurürituste korraldamisel. Kohaliku politsei sagedasemat (nähtaval) piirkonnas olemist mainiti samuti teemana, millega seotult oleks vaja koostööd tõhustada.

Üle neljandiku arvas koostööd kohaliku politseiga olevat piisavalt hea ja igati toimiva või ei osanud ühtegi teemat välja tuua.

Oli ka üks omavalitsusjuht, kes ankeedi täitmise asemel vastas e-mailiga, et tal on ainult üks ettepanek: „Koostöö parandamiseks kohaliku omavalitsusega ning turvalisuse tagamiseks omavalitsuse territooriumil oleks vajalik, et iga piirkonna konstaabel saaks vähemalt 80% tööajast tegeleda ainult selle piirkonna küsimustega“.

2.3.2. KOV ja politsei koostööd takistavad tegurid

Veidi üle poole ei näinud KOV ja politsei koostööl mingeid takistusi. Neist, kes oli välja toonud piiravaid asjaolusid, ligikaudu pooled mainisid politsei aja- ja ressursipuudust ning suurt töökoormust. Koostööd pärssiva tegurina mainiti ka KOV rahaliste vahendite nappust, omavahelist vähest infovahetust, politseipoolset vähest aktiivsust, seadusandlust, isiklikku halba läbisaamist ja üksteise vähest mõistmist.

Konstaabel ei ole piisavalt aega tegeleda kohalike probleemidega, sest täidab sageli muid ülesandeid väljaspool linna.

Politseinike tihe töögraafik ja inimressursi piiratus.

KOV poolt segane vastutusala (ei ole igapäevases fookuses). Selge eesmärk ja rahastamine piiratud.

Puudub infovahetus.

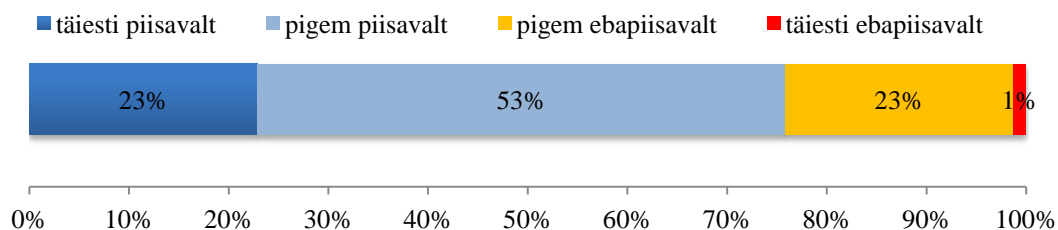
Piirkonnakonstaablite loidus ja huvi puudus. Arusaam, et pöördumistest politsei poole ei ole abi.

Vahel võiks rohkem üksteise mõistmist olla ja vastutulekut.

Seadusandlikud takistused, rahalised vahendid.

2.3.3. KOV informeeritus õiguskorra seisundist ja turvalisuse tagamise meetmetest

Hea koostöö hõlmab endas ka info vahetamist. Vähene ja harv info liikumine mainiti ära ka ühe takistava tegurina politseiga koostöö tegemise küsimuse juures, kuid omavalitsusjuhtidel paluti veel eraldi hinnata, mil määral on nad kohaliku politsei poolt informeeritud valla/linna/linnaosa õiguskorra seisundist ja turvalisuse tagamise meetmetest. 76% vastanutest oli arvamusel, et politsei poolt edastatavat infot õiguskorra seisundist ja turvalisuse tagamise meetmetest on täiesti või pigem piisavalt. Ligi viiendik omavalitsusjuhtidest pidas informeeritust aga pigem või täiesti ebapiisavaks.

Joonis 7. Politsei poolt õiguskorra seisundist ja turvalisuse tagamise meetmetest informeerimise piisavus

Respondentidel paluti ka selgitada, mis võivad olla ebapiisava informeerituse põhjused. Silma jäi, et infopuudus on sagedamini neil, kes kohtuvad kohaliku politseiga harva ning rahulolematuus seisneb eelkõige selles, et informatsiooni vahetamine ei ole regulaarne.

Ajapuudus mõlemalt poolt.

Ebapiisav koostöö.

Ei ole kas ise olnud aktiivne info otsija või ei oska seda kusagilt hankida.

Ei suhtle.

Ei usu, et konstaabel mulle kõikidest oma probleemidest räägib.

Ilmselt puudub mul endal selleks piisav huvi, kuna see ei ole probleemiks.

Info vahetus on minimaalne.

Informatsiooni jagamine puudus.

Infot jagatakse ainult meiepoolse kutse alusel (nt nõupidamistel).

K.a. augustini edastas ennetustöö komissar vallale regulaarselt piirkonna juhtumite info, praegu me seda infot sellisel kujul enam ei saa.

Konstaabliga kokkusaamine väga harv.

KOVle ei saadeta infot sündmuste kohta ega regulaarset statistikat kuritegude kohta.

Kunagi on seda ka tehtud, aga kuna kodanikud avaldusi enamikel juhtudel politseile ei tee, siis ei anna saadav informatsioon ka adekvaatset pilti.

Lihtsalt info ei liigu, infot ei saa isegi vallalehe toimetaja, et kaasa aidata politseile korrariikujate avalikustamiseks (ometi on küsitud infot, vastus on umbes nii, et menetluse huvides ei saa ja nii edasi.)

Ma ei tea kes on meie konstaabel.

Meile ei anta regulaarset infot.

Olen infot saanud nendel üksikutel kohtumistel kui ise küsin. Regulaarset teavitust ei ole.

Omavaheline suhtlemine on null.

Politsei poolt puudub tagasiside.

Päästeamet annab igal hommikul teavet nii Lääne- kui ka Ida-Virumaa tähtsamatest sündmustest, politsei võiks samuti informeerida nendest sündmustest, mida on võimalik avalikustada.

See pole piisav, kui kord aastas saada statistiline ülevaade.

Võibolla siin ei juhtugi midagi sellist, millest peaksime teadlikud olema - ei tea. Siiani on kahe aasta jooksul tulnud ainult 1 teade valda perevägivallajuhtumist.

Vähe kohtutakse.

2.3.4. Abipolitseinike arv ja toetamine

Küsitlusega püüti teada saada, kuivõrd on omavalitsusjuhid kursis abipolitseinike teemadega – kui palju abipolitseinikke omavalitsuses tegutseb, kas ja kuidas KOV toetab abipolitseinike tegevust. 39% (s.o 60 155-st) omavalitsusjuhtidest ei teadnud, kui palju on nende vallas/linnas/linnaosas abipolitseinikke. Kõige sagedamini on omavalitsuses 1-3 abipolitseinikku, harvem oli abipolitseinikke omavalitsustes 4-5 ja veelgi vähem oli juhuseid, kus abipolitseinikke oli 6-12 (vastavalt 44%, 15% ja 8% omavalitsusjuhtidest, kes olid kursis abipolitseinike arvuga). Kolmandik omavalitsusjuhtidest nentis, et nende piirkonnas ei ole abipolitseinikke.

Tabel 3. Abipolitseinike arv omavalitsustes

Abipolitseinike arv	Sagedus	Osakaal kõigist vastanuist	Osakaal neist, kes olid kursis abipolitseinike arvuga piirkonnas
0	31	20%	33%
1-3	42	27%	44%
4-5	14	9%	15%
6-12	8	5%	8%
ei tea, vastamata	60	39%	
Kokku	155	100%	100%

Küsimusele, kas 2011. aasta KOV eelarves oli ette nähtud vahendeid abipolitseinike tegevuse toetamiseks, vastas 37% jaatavalt, 57% eitavalt ning 6% ei osanud öelda.

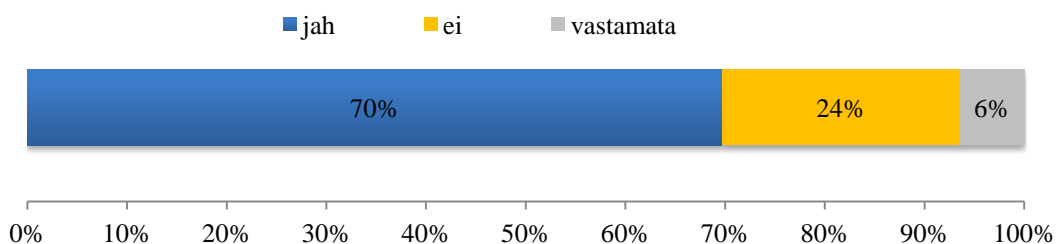
Neil, kel oli olnud võimalus abipolitseinikke toetada, paluti täpsustada, milleks oli toetus ette nähtud. Üldjuhul oli tegemist abipolitseinike (patrullimise) rahalise tasustamisega, kuid harv ei olnud ka kütusekulude kompenseerimise või erinevate tööks vajalike vahendite (telefon ja kõnekulud, alkomeeter, vormiriietus, ohutusvestid) soetamine.

Ligikaudu kolmandik (34%) respondentidest vastas, et KOV on planeerinud eelarvelisi vahendeid abipolitseinike tegevuse toetamiseks ka 2012. aastal. 37% omavalitsusjuhtidest 2012. aastal abipolitseinike tegevuse abistamiseks vahendeid ette ei näe ning ülejäänud (30%) ei osanud seda küsitluse ajal veel öelda.

2.3.5. KOV koostöö turvalisuse tagamisel teiste asutustega, ühendusega (v.a politsei)

70% omavalitsusjuhtidest tõdes, et turvalisuse tagamisel tehakse koostööd ka teiste organisatsioonide ja ühendusega kui politsei. Teiste asutuste või ühendusega koostööd

tegevate omavalitsuste suurusjärk on jäänud varasema uuringuga sarnasele tasemele.

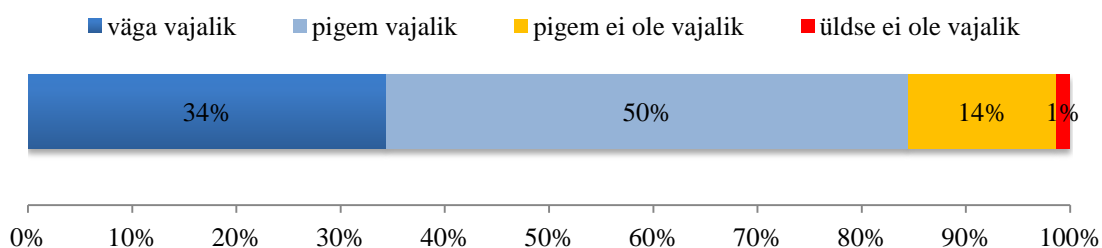
Joonis 8. Omavalitsuste koostöö turvalisuse tagamisel teiste asutuste, ühendusega (v.a politsei)

Enim tehakse turvalisuse tagamisel koostööd (v.a politsei) naabrivalvega, päästjatega (Päästeamet, tuletõrjeseltsid, vabatahtlike tuletõrjujatega), Kaitseliidu ja turvafirmadega. Mitmed omavalitsused nimetasid koostööpartneritena abipolitseinikke, Maanteeametit ja maavalitsust. Seltsidest ja ühingutest mainiti veel jahimeeste seltsi, korrakaitseühingut, noortekeskusi, ohvriabi. Samuti tehakse koostööd kriisikomisjoni, haridusasutuste, rahvamajade, UNICEF, Tervise Arengu Instituudi, Terviseametiga, kaitsevägega, vabatahtlike ettevõtjate valvega Keskkonnainspeksiooniga, Keskkonnaametiga, Anonüümsete Alkohoolikute rühmadega, perearstiga jt.

2.4. Piirkonnakonstaabli vastuvõtuoja vajalikkus

Küsitlusega sooviti välja selgitada ka omavalitsusjuhtide arvamust selle kohta, kas kindel piirkonnakonstaabli vastuvõtuaeag elanike jaoks on vajalik.

Uuringutulemustest selgus, et **kindlat piirkonnakonstaabli vastuvõtuaeaga peetakse oluliseks** - väga vajalikuks pidas seda veidi üle kolmandiku ning pigem vajalikuks pooled omavalitsusjuhtidest. Vaid 15% pidasid kindlat piirkonnakonstaabli vastuvõtuaeaga ebavajalikuks.

Joonis 9. Kindla piirkonnakonstaabli vastuvõtuoja vajalikkus

Põhjendusi, miks on elanike jaoks vajalik kindel piirkonnakonstaabli vastuvõtuaeag oli mitmeid. Näiteks:

Alati on olemas inimesi, kes soovivad kindlat vastuvõtuaeaga riigiametnike juures.

Et kohalikud teaksid, millal saab oma muredega piirkonnakonstaabli jutule, paljud pöörduvad info saamiseks vallavalitsusse.

Info kättesaadavus ja operatiivsus paraneb.

Inimesed tahavad sageli oma probleemist rääkida vahetult konstaablile, küsida temalt nõu. Räägivad oma kahtlusest.

Kindel vastuvõtuaeg toob enam inimesi konstaabli juurde probleemidest rääkima –politsei saab parema ülevaate linnas toimuvast.

Kindel vastuvõtuaeg võimaldab nii inimestel kui ka politseil oma tegemisi paremini planeerida. Vähendab ka põhjendamatu kriitikat ja segadust.

Kodanikel peab säilima side oma piirkonna politseinikuga, samuti peab politseinik olema kursis piirkonnas toimuvaga ning tundma inimesi.

Kuna politseid ei ole pidevalt kohapeal olemas (vaid kaks korda nädalas), siis peavad olema inimestele teada kindlad ajad, mil vastuvõtt toimub.

Küsimus on pigem tunnetuses - vallakodanik ei taha tülitada lühinumbrile helistades, sest ei ole kiireloomuline küsimus ja hea on kui tal on võimalus oma jutud kohalikule konstaablile vastuvõtuajal ära rääkida.

Nii linnakodaniku kui konstaabli jaoks on aegasäästev, kui väga kohest reageerimist mittevajavaid probleeme saab arutada kindlaksmääratud ajal. Ajal, milleks politseiametnik muid tööülesandeid ei planeeri.

Rahvas nõuab.

Riik kipub olema e- ja m-riik. Aga inimeste vajadus konstaabliga silmast-silma rääkida pole kadunud. Kusjuures esimese kontakti loomine on tihti inimeste jaoks raske. Tahetakse olla veendunud, et on olemas see aeg, mis ongi mõeldud selleks, et saaks tulla ja oma murest rääkida. Et ei ole tunnet, et segad kedagi tema töös.

Vahetu emotsionaalne kontakt kodanikuga ei asenda paberitööd.

Vallakodanikul on oluline teada, kuna on võimalik pöörduda oma murega politseipoole pöörduda. On väga vale arvata, et internet ja mobla asendavad silmast silma kohtumist. Tihti on tegemist väga suurte ja valusate probleemidega ja neid pole vanem inimene nõus edastama kuidagi teisiti kui silmast silma.

Võimaldab kergema vaevaga esitada avaldus pisemate õigusrikkumiste korral.

Need, kes ei pidanud vajalikuks kindlat piirkonnakonstaabli vastuvõtuaega, tõid põhjenduseks, et nende piirkonnas väga sageli vastuvõttudel ei käida, arvasid, et asju on võimalik ajada ka sidevahendeid kasutades või kui on küsimusi, siis peaks nad saama lahendada operatiivselt.

Arvan, et elanikel on vajadusel võimalik ka praegu konstaabli jutule pääseda. Fikseeritud vastuvõtu aeg ei pruugi konstaabli tööaega parimal viisil koormata.

Igal teisipäeval on konstaabli vastuvõtuaeg, kuid jutulesoovijaid väga harva.

Küsimusi tuleb lahendada operatiivselt.

Muresid saab esitada ka telefoni või e-posti vahendusel.

Pigem on elanikel vaja saada politseiga kohtumisvõimalus jooksvalt ja vastavalt tekkivale vajadusele/probleemile.

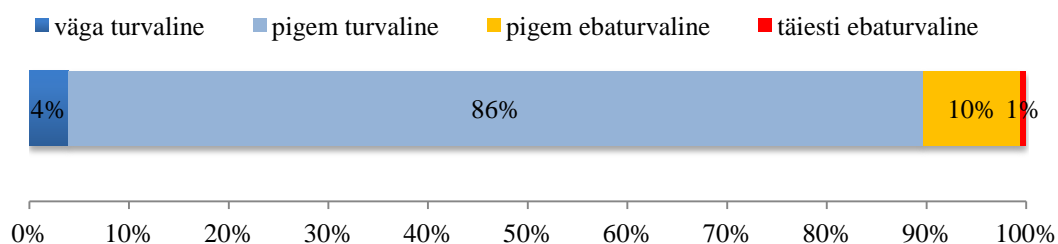
Lisaks paluti omavalitsusjuhtidel avaldada arvamust, kas kohalikud elanikud pöörduvad politsei sekkumist vajava juhtumi korral pigem piirkonna konstaabli (mobiil)telefonile või helistavad numbril 110. See annab kaudselt aimu ka sellest, kas usaldatakse

piirkonnakonstaablit ning millist abi saamise vormi peetakse operatiivsemaks ja tulemuslikumaks. **Ligi pooled** (48%) respondentidest arvasid, **et elanikud pöörduvad sekkumist vajava juhtumi korral sagedamini telefoninumbri 110**, 29% pigem piirkonna konstaabli (mobiil)telefonile. 23% ei osanud küsimusele vastata.

3. Turvalisus ja süüteoennetustöö

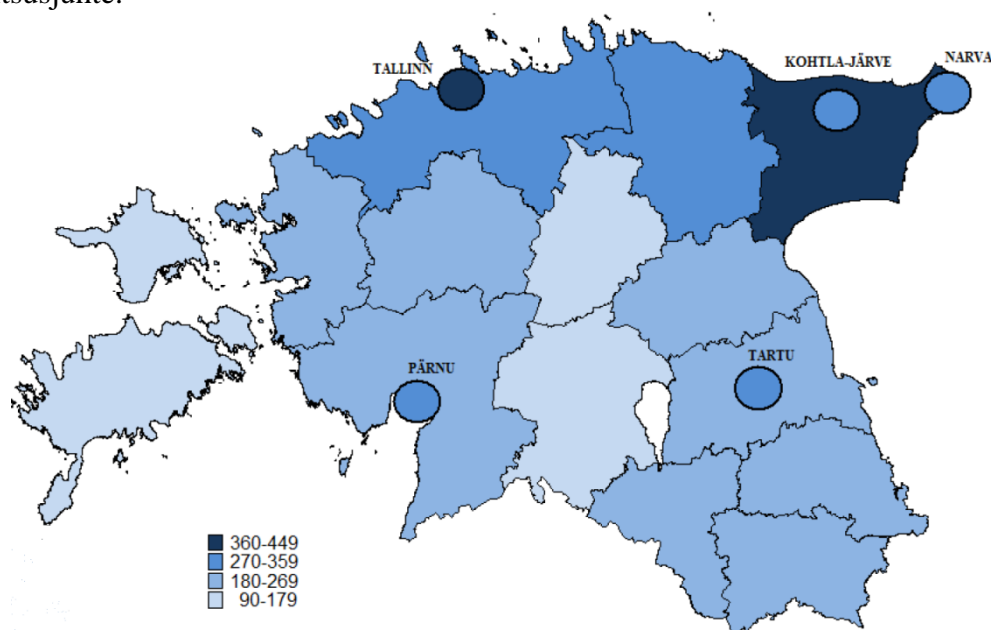
3.1. Turvalisus omavalitsusüksustes

Valla/linna/linnaosa turvalisust hindavad turvaliseks 89% omavalitsusjuhtidest, sh 4% väga ning 86% pigem turvaliseks. 11% vastanute hinnangul on nende omavalitsusüksuses pigem või väga ebaturvaline.

Joonis 10. Turvalisus omavalitsuses

Kuritegude arv 10 000 elaniku kohta oli 2011. aastal suurim Harjumaal (388 kuritegu) ja Ida-Virumaal (379 kuritegu). Neis piirkondades (eelkõige Ida-Virumaal) ja Viljandi maakonnas oli uuringu tulemuste järgi mõnevõrra rohkem ka piirkonda ebaturvaliseks pidanud omavalitsusjuhte.

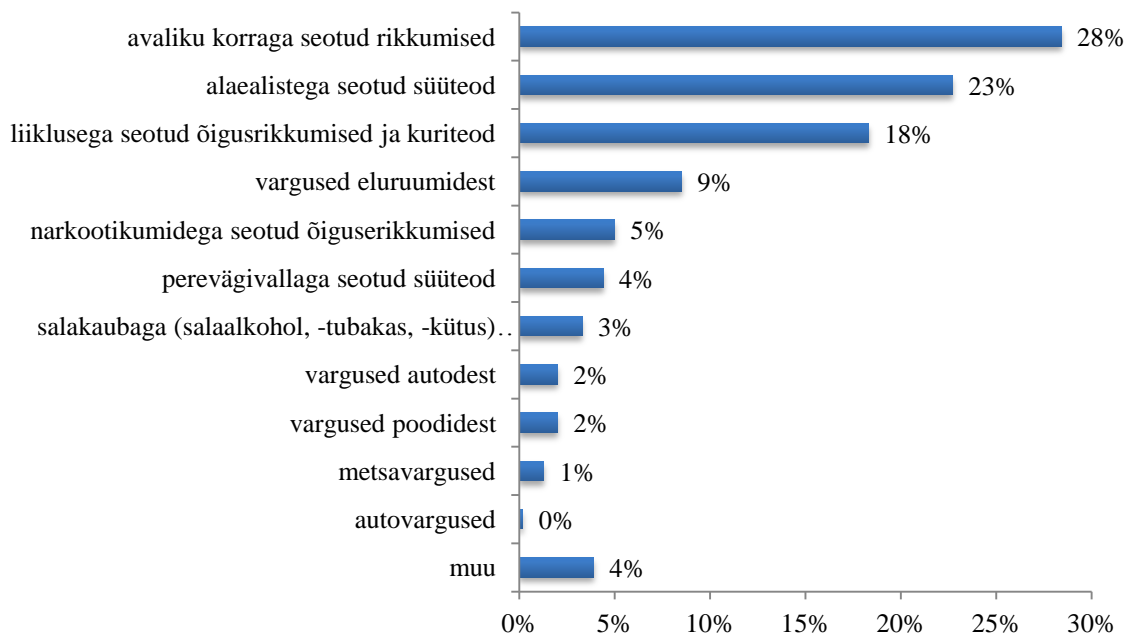

Joonis 11. Kuritegude arv 10 000 elaniku kohta maakondades

3.2. KOVi nägemus probleemidest ja ennetustöö prioriteetidest piirkonnas

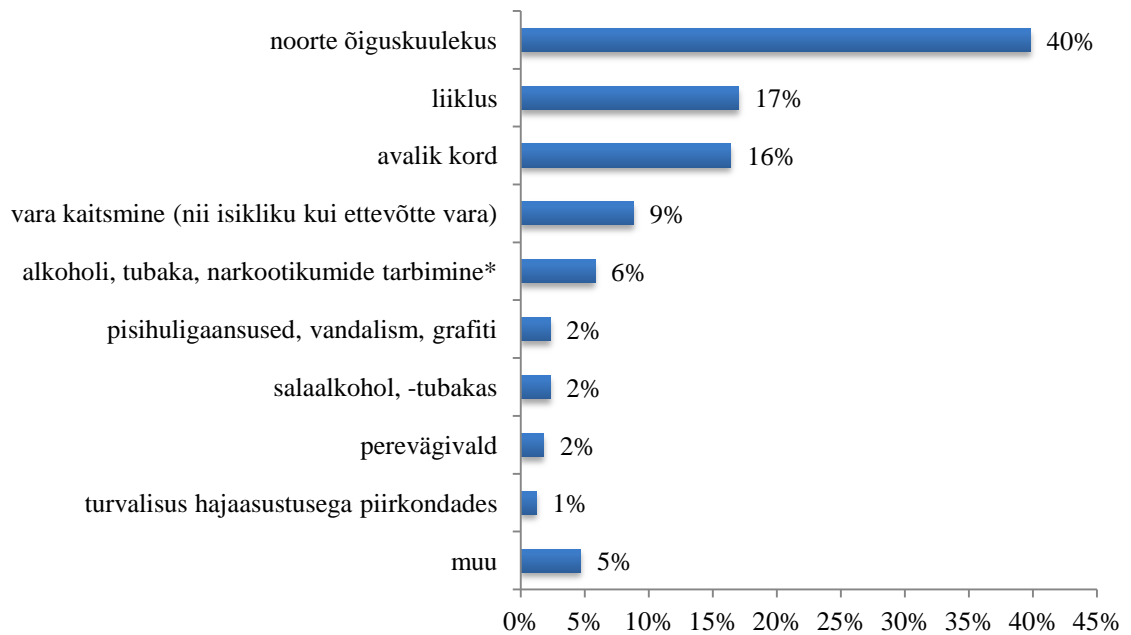
Omavalitsusjuhtidel paluti etteantud valikuvariantidest valida kolm olulisemat õigusrikkumiste valdkonda, mille vastu peaks politsei nende vallas/linnas/linnaosas esmalt võitlema. Kõige sagedamini nimetati avaliku korruga (28% omavalitsusjuhtidest), alaealistega seotud süütegusid (23%) ning liiklusega (18%) seotud õigusrikkumisi. Harvemini, kuid samuti mitmeid kordi toodi välja, et oluline oleks politseil võidelda varguste

vastu eluruumidest, narkootikumidega, perevägivallega seotud süütegudega, salakaubandusega, vargustega autodest ja poodidest. Muude rikkumiste all mainiti oluliste valdkondadena, millega politsei peaks esmalt tegelema näiteks metallivargusi, vandaalitsemist, suvel puhkealaga seonduvad probleemid jmt.

Joonis 12. Õigusrikkumised, mille vastu peaks politsei vallas/linnas/linnaosas esmalt võitlema.

Enim soovisid omavalitsusjuhid, et politsei suunaks ennetustöö noorte õiguskuulekuse teemale (40%). Teise olulise ennetustöö valdkonnana toodi välja liiklus (liikluskasvatus, -eeskirjad, -ohutus, alkoholihoobes juhid) (17%) ning avalik kord (avaliku korra rikkumiste ennetamine) (16%). 9% omavalitsusjuhtidest soovis, et rohkem tehtaks ennetustööd vara kaitse teemal ning 6% alkoholi, tubaka või narkootikumide tarbimise vähendamise eesmärgil. Välja toodi veel vajadus teha ennetustööd pisihuligaansuste, vandalismi, grafiti, salaalkoholi, -tubaka, perevägivallega jms valdkonnas.

*v.a juhud, kus oli konkreetselt mainitud alaealiste alkoholi, tubaka ja narkootikumide tarbimise probleemi, mis on kajastatud alaealiste teema all

Joonis 13. Ennetustöö valdkonnad, millega politseinikud peaksid piirkonnas tegelema

3.3. Süüteoennetuse või turvalisuse probleemidega tegeleva töögrupi või komisjoni olemasolu

Veidi üle neljandiku (27%) vastanud omavalitsusjuhtidest vastas, et nende vallas/linnas/linnaosas on loodud süüteoennetuse või turvalisuse probleemidega tegelev töögrupp või komisjon. Seejuures 5% neist tõdes, et selline töögrupp või komisjon on küll moodustatud, ent ei toimi.

Tabel 4. Vallas/linnas/linnaosas süüteoennetuse või turvalisuse probleemidega tegeleva töögrupi või komisjoni olemasolu

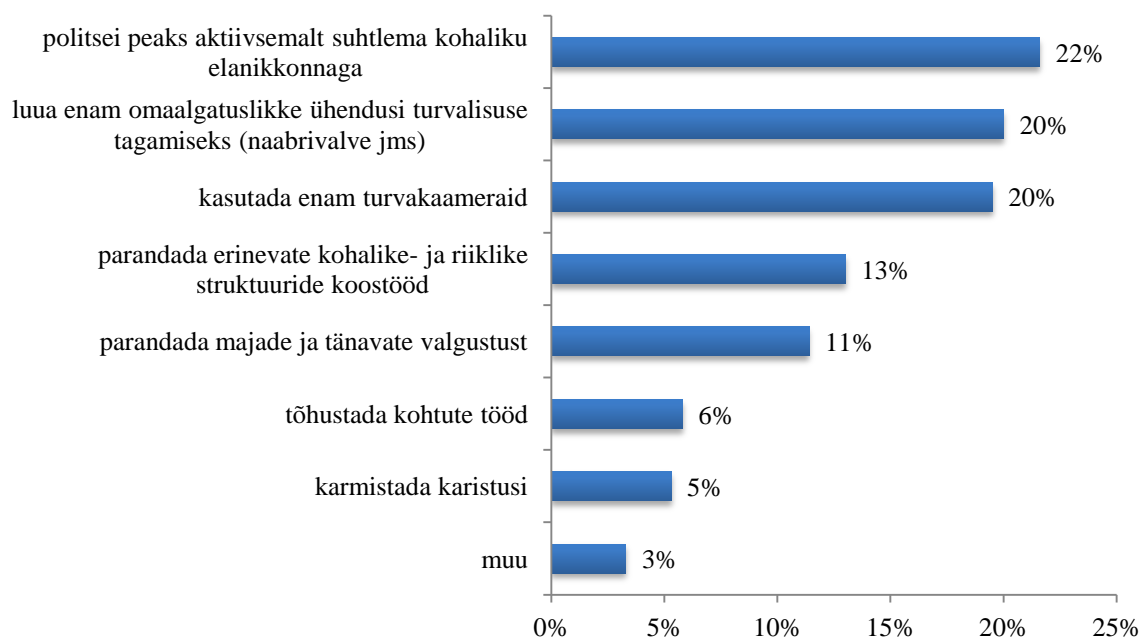
	Sagedus	Osakaal (%)
jah (on moodustatud) töötab	34	22%
jah (on moodustatud), kuid ei tööta	7	5%
ei ole	114	74%
Kokku	155	100%

Piirkondades, kus turvalisuse probleemidega tegelev töögrupp või komisjon oli moodustatud, oli 78% vastanute teadmisel kaasatud ka kohalik politsei, 17% vastas, et mitte ning 5% omavalitsusjuhtidest ei osanud sellele vastata.

Need omavalitsusjuhid, kes vastasid, et süüteoennetuse või turvalisuse probleemidega tegelevat töögruppi või komisjoni ei ole moodustatud, pidasid vastavat töögruppi/komisjoni vajalikuks 29%, mittevajalikuks koguni 70% ning 1% jättis küsimusele vastamata.

3.4. Tegevused, mis aitaksid tõhusamalt võidelda kuritegevusega

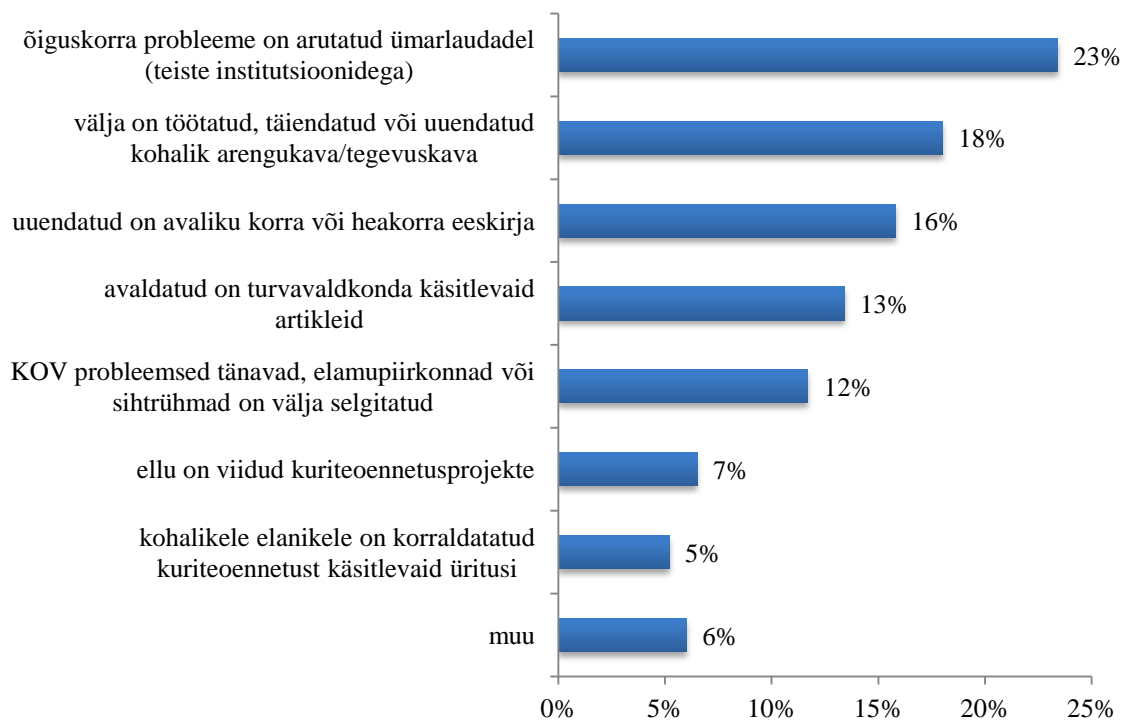
Omavalitsusjuhtidelt küsiti, millised meetmed aitaksid senisest tõhusamalt nende vallas/linnas/linnaosas võidelda kuritegevusega ning muuta ümbritsev turvalisemaks. Kõige olulisemaks pidasid omavalitsusjuhid politsei senisest aktiivsemat suhtlust kohaliku elanikkonnaga (22% omavalitsusjuhtidest). Peaaegu samavõrra olulisena nähti turvalisuse tõstmisel ja senisest tõhusamalt kuritegevuse vastu võitlemisel senisest enam omaalgatuslike ühenduste (naabrivalve jms) loomist (20%) ning turvakaamerate laialdasemat kasutust (20%). 13% omavalitsusjuhtidest pidas oluliseks parandada erinevate kohalike ja riiklike struktuuride koostööd ning 11% majade ja tänavate valgustust. Harvem arvatigi abiks olevate karistuste karmistamist ning kohtute töö tõhustamist.

Joonis 14. Tegevused, mis aitaksid võidelda tõhusamalt kuritegevusega ning muuta ümbritsev turvalisemaks

3.5. KOV tegevus turvalisuse valdkonnas

Omavalitsusjuhtidel paluti välja tuua tegevused, mida KOV on viimase kahe aasta jooksul turvalisuse valdkonnas teinud. Kõige sagedamini oldi omavalitsusüksustes arutatud õiguskorra probleeme ümarlaudadel (23%). Veidi vähem kui viiendik on välja töötanud, täiendanud või uuendanud kohalikku arengukava, 16% vastas, et on uuendatud avaliku korra või heakorra eeskirja ning 13%, et on avaldatud turvavaldkonda käsitlevaid artikleid. Harvem oldi KOV poolt ellu viidud süüteoennetusprojekte ja korraldatud kohalikele elanikele kuriteoennetust käsitlevaid üritusi. Muude tegevustena toodi näiteks veel mitmel korral välja turvakaamerate paigaldamist, samuti mainiti info jagamist võimalike ohtude ja riskide kohta läbi foorumite ja külalistide, korraldatud on valla vabatahtliku korrakaitseüksuse tööd, viie omavalitsuse poolt on loodud korrakaitseüksus- menelusteenistus jms.

Joonis 15. KOV tegevused turvalisuse valdkonnas viimase kahe aasta jooksul

3.6. Vastastikku esitatud probleemide tõstatused ja ettepanekud turvalisuse teemal

3.6.1. KOV ettepanekud politseile turvalisuse parandamiseks

Politsei poole õiguskorda puudutava probleemi tõstatusega või ettepaneku tegemisega politseitöö tõhustamiseks **on pöördunud** (isiklikult või KOV nimel) **üle poole** (57%) **omavalitsusjuhtidest.**

Paljud juhid on edastanud õiguskorraga seotud olemasolevat või saadud informatsiooni, samuti osutanud turvalisusega seotud probleemi(de)le. Näiteks:

Kahe järjestiku ametis olnud prefekti poole palvega 'pöörata tähelepanu salaviinamüügi piiramiseks'. Ligemale 10 aastaga ei ole mitte midagi muutunud.

Konstaablile on edastatud probleemid liikluseeskirja rikkumistest, probleemsetest noortekogunemistest, bordelli tegutsemise kahtlused.

Oma konstaablile - avalikud üritused, kahtlused, kuuldused, seosed.

Ma olen isiklikult andnud värsket ja operatiivset infot nii KOV kui riigi varaga toime pandud väärtegudest, kuid seda infot pole operatiivselt kasutatud.

Mitmete vallavara vargustega ja Eesti Vabariigi lipu varguste ja rüvetamisega (ojasse viskamine, põletamine jne.)

Olen rääkinud narko probleemist, alaealiste öistest hulkumistest, selgitanud välja vandaalitsemise süüdlased ja andnud politseile teada jne.

Politsei poole on pöördunud **patrulltegevuse parendamiseks** - aeg, kohad, sagedus.

Olen palunud tihendada patrullide tööd, kui selleks vajadus on ilmnenud, samuti järelevalve ja muudatuste kooskõlastused liikluse tagamisel.

Tõhustada patrulli õhtusel ajal (probleemid bussijaamas).

Patrullimise tihendamiseks nädalalõppudel ja öösiti.

Edastatud on **tehnilise varustusega** (autod, turvakaamerad) **seotud probleeme ja ettepanekuid**. Näiteks:

Eks ikka tehniline varustus, eelkõige kaamerad ja üks ka meie tingimustes peaks olema 1-2 head 4 rattaveolist autot vaja, talv teeb oma töö, Täna need autod on vanad.

Turvakaamerate kasutamine, naabrivalve korraldamine.

Politsei ressursi küsimus on samuti olnud põhjus politsei poole pöördumiseks. Näiteks:

Täiendava konstaabli punkti avamisega.

Oleme edastanud suuliselt pretensioonid konstaablitöö kohta kohalikule juhile. Oleme erinevatel tasandil teinud ettepanekuid konstaabli tööpiirkonna muutmiseks väiksemaks, et oleks parem kontakt kogukonnaga.

Ettepanekuid ja probleemi tõstatusi on tehtud **avalike ürituste toimumise, samuti abipolitseinike üksuse moodustamise ja töö tasustamise, konstaabliga kohtumise sageduse jms teemadel**.

Üldjuhul edastatakse probleemid ja ettepanekud kohalikule konstaablile või konstaablijaoskonna juhile, mõnedel juhtudel ka prefektile.

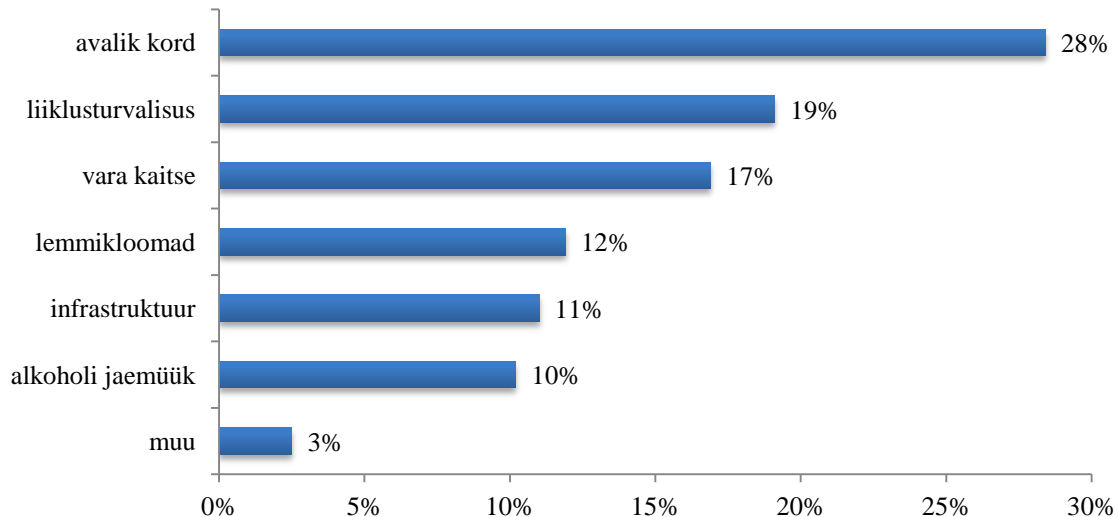
Ettepanekute ja probleemi tõstatustega politsei poole pöördunud omavalitsusjuhtidest **46% tõdes, et nende ettepanekuid võeti ka arvesse**, 45% oli arvestatud osaliselt ning vaid 5% juhtide ettepanekuid ei olnud politsei poolt kuulda võetud (lisaks ei osanud mõned juhid öelda, kas nende probleemidega on tegeletud).

Need, kelle ettepanekuid ei olnud arvestatud või oldi tehtud seda osaliselt, tõid sagedamini välja politsei ressursside ja vahendite nappuse. Põhjusid mitmed juhid ei osanud öelda, miks nende poolt tõstatatud probleemid ei ole lahendust saanud või tagasiside puudus.

3.6.2. Politsei ettepanekud KOVle turvalisuse parandamiseks

Omavalitsusjuhtidelt küsiti, kas ka politsei on KOVle esitanud turvalisuse parandamise ettepanekuid. Ligi kolmandik (34%) omavalitsusjuhtidest nentis, et politsei poolseid ettepanekuid turvalisuse teemadel ei ole KOVni jõudnud. Samas omavalitsustele, kellele politsei oli õiguskorraga seotud esildisi teinud, oli sageli tehtud seda mitmel teemal.

Enim ettepanekuid on politsei poolt KOVle tehtud avaliku korra parandamise (28%), liiklusturvalisuse (19%) ja vara kaitse (17%) teemadel. Esildisi on esitatud ka lemmikloomade, infrastruktuuri ning alkoholi jaemüügi valdkonnaga seotult. Muudest ettepanekutest toodi välja veel abipolitsei kaasamine ja premeerimine, korrakaitse komisjoni moodustamine, turvakaamerate paigaldamine, politsei kaasamine uute avalike objektide planeerimisel jms.

Joonis 16. Politsei poolt tehtud ettepanekud KOVle turvalisuse parandamiseks

62% omavalitsusjuhtidest vastas, et KOV on politsei poolt tehtud ettepanekuid ka arvestanud, 35% tõdes, et on teinud seda osaliselt ning 3% vastas, et ei ole saanud neid arvesse võtta. Sagedasemaks ettepanekutega mitteametustamise põhjuseks oli, nii nagu ka politseil, vahendite ja ressursside nappus.

3.7. Millist tuge ootab KOV turvalisusega seotud ülesannete täitmisel

Omavalitsusjuhtidelt küsiti ka seda, millist nõu vajab KOV turvalisusega seotud ülesannete täitmisel politseinikelt, piirivalvuritelt või kodakondsuse ja migratsioonivaldkonna töötajatelt.

Enim jäi silma, et KOV soov on saada nõu, **mida KOV saaks turvalisuse tõstmiseks ära teha** (näiteks millised meetmed aitavad tõsta avalikku korda jms) ning **kuidas politseid turvalisuse tagamisel aidata** (sh omavahelise koostöö tõhustamise võimalused).

Avaliku korra tagamiseks paremate meetmete rakendamiseks, koostöö tõhustamiseks.

Korrakaitse korraldamisega seotud nõustamine: mida saaks KOV ise tänaste võimaluste piires teha koos politseiga ära? Töötajate aktiivne osalemine KOV arengukava koostamisel, et korrakaitse valdkonda paremini siduda politseitööga. Siin on vaja ka politsei poolset initsiatiivi (arengukava koostamise algatamine kuulutatakse avalikult välja).

Kuidas kaasa aidata ja mida teha selleks, et kohalik konstaabel saaks täita tööajal oma tööülesandeid linna territooriumil.

Kuidas KOV oma piiratud vahenditega saaks abiks olla.

Kuidas KOV-i otsused mõjutavad õiguskorda ühel või teisel moel.

Mida saab KOV teha ära üldise turvalisuse parandamiseks.

Millised on võimalused KOVil politseile enam tuge pakkuda.

Politseinikelt avaliku korra ja liiklusturvalisuse tagamisel (kasvõi liiklusmärkide õigesse kohta ja õigel paigaldamisel).

Vajame kindlasti infot tähelepanekute kohta nende poolt vaadatuna, neis küsimustes, kus omavalitsus saaks oma elanikkonna elukvaliteeti parendada.

Samuti soovib KOV **ülevaadet õiguskorrast ja uutest kuritegevuse trendidest**, mis samuti aitaks KOVl turvalisuse valdkonnas paremini orienteeruda ja tegevusi planeerida.

Olukord kuritegevuses, selle trendid. Probleemsed kohad.

Süsteemne ja regulaarne teavitatus valdkonnas toimuvast.

Õiguskaitse olukord, statistika.

Informatsiooni uute 'trendide' ilmnemisel.

KOV on huvitatud ka **väärtegude menetlusega seonduvast ja seadusemuudatustest**.

Abi väärteomenetluste koostamisel.

Enk seda, kui mõni asi seadusandluses võrreldes olemasolevaga väga muutub, siis oleks vist hea teavitada. Kuigi, me ei saa ka kurta.

Seadustemuudatustega seotud uuenduste selgitamine kohalikele elanikele ja KOV-idele.

Seadusandlus kui selles valdkonnas muutub, siis võiks korraldada teabepäevi ja kaasata ka sinna omavalitsusi.

Seadusandluse tõlgendamist.

Väärteomenetluse läbiviimine.

Vajatakse ka **ennetusalast nõu** ning olla senisest rohkem informeeritud, **kuidas tegutseda kriisiolukordades**.

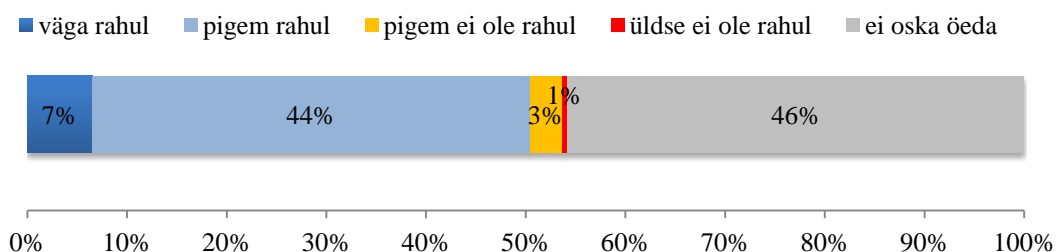
Ennetusalast koolitust ja infopäevi.

Kriisiplaanide koostamine.

Arvan, et kuritegevuse ennetustööd ei ole kunagi palju ja siinkohal oleks ka koostöö just preventiivsete meetmete rakendamiseks oluline.

4. Rahulolu piirkonna kodakondsuse ja migratsiooni valdkonna üksuse tööga

Uurimistulemustest selgus, et suur osa omavalitsusjuhtidest ei osanud üksuste tööle hinnangut anda (46% vastanuist). 51% vastanutest jäi kodakondsuse ja migratsiooni valdkonna üksuste tööga väga või pigem rahule, 4% olid rahulolematud. (Vaadeldes vaid hinnangut omanute arvamuste jaotust, jagunesid tulemused järgmiselt: 93% jäi rahule ning 7% ei jäänud rahule).

Joonis 17. Rahulolu kodakondsuse ja migratsiooni valdkonna üksuste tööga

Rahulolu oli seotud eelkõige probleemide puudumisega valdkonnas. Rahulolu põhjustena toodi veel välja operatiivsust ja probleemidele lahenduste leidmist.

Avalikkuse poolt ei ole signaale võimalikest probleemidest.

Meie piirkonnas antud valdkond ei tekita probleeme.

Oleme seotud Tallinnaga ja asjad saavad aetud. Pigem on probleemid sinna ja tagasi saamisega. Probleeme pole esinenud.

Probleemid on leidnud positiivse lahenduse, töötajad on vastutulelikud, pakuvad välja lahendusi.

Tartu lähedal, liiklus hea, probleeme pole esinenud.

Rahulolematuse põhjuseks oli näiteks lahtioleku aeg, klienditeeninduse tase, teenindusbüroo kaugus jms.

Klienditeeninduse tase.

Koostöö puudub, inimestele jääb teenindusbüroo kaueks kuna asub maakonnakeskuses ja oma dokumente ei saa kohalikus omavalitsuses korda ajada.

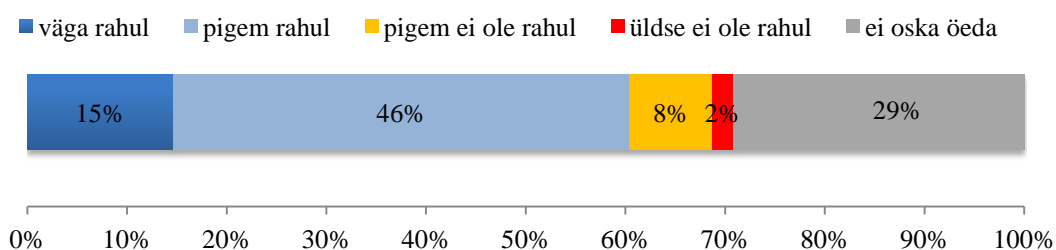
Peaks ühel päeval nädalas teenindama väljaspool tavalist tööaega.

5. Piirivalve valdkond

Esmakordselt paluti piiri- ja mereäärsete omavalitsuste juhtidel hinnata ka piirivalve valdkonna tööd. Selliseid vastajaid oli 48 ehk 31% kõigist vastanuist, kelle vastuseid on ka järgnevalt analüüsitud. Vastanud omavalitsuste osakaal (v.a kolm omavalitsust, kust oli tulnud kaks vastust ehk vastanud nii omavalitsusjuht kui ka volikogu esimees) moodustab ca 40% kõigist piiri- ja mereäärsetest omavalitsustest.

5.1. Rahulolu piirivalve valdkonna alase tööga ja hinnang muutustele

Piirivalve valdkonna alase (kordoni/piiripunkti) tööga (riigipiiri valvamine, piirikontroll piiripunktis, otsingu ja päästetegevus merel/järvel, merereostuse lokaliseerimine) jäi väga või pigem rahule 61% vastanud piiri- ja mereäärsetest omavalitsusjuhtidest. Kümnendik vastanuist ei jäänud piirivalve alase tööga rahule, seejuures 8% pigem ning 2% üldse mitte. 29% vastanud piiri- ja mereäärsetest omavalitsusjuhtidest ei osanud hinnangut piirivalve tööle anda.

Joonis 18. Rahulolu piirivalve valdkonna alase tööga

Rahulolu põhjustena oli selgitustesse toodud näiteks:

Aitavad tagada turvalisust.

Alati aitavad ja tulevad vastu kui vaja.

Avalikkus on valdkonna tööga rahul, nii ka kohalik omavalitsus.

Kiire reageerimine vargustele ja kadunud kalamehe otsingud.

Linna territooriumil piirivalvurid ei baseeru. On käinud laevatehases seoses võõrtöolistega nende Eestis viibimise seaduslikkust kontrollimas. Kuna linnaelanikest on ligi ¾ muukeelset, siis on tuntud huvi, millised meeled valitsevad inimeste seas. Piirivalvelaev „Vapper“ on võimaluse osalenud igaaastasel linna merepäeval.

Muuga sadamas on süsteemid olemas ja töötavad.

Näen neid liikumas Valga -Uulu maanteel ning ka kõrvalteedel ning olen ka piiri ületamisel mõned korrad isiklikult kokku puutunud.

Otseselt kokku ei puutu, aga üldiselt rahul.

Pidev sõit vallas.

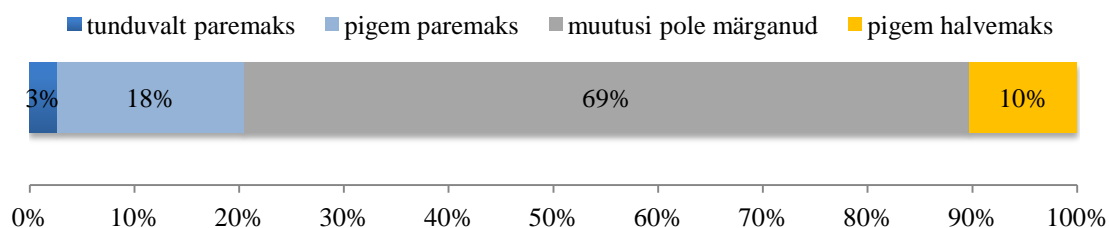
Rahulolematuid, keda oli võrdlemisi vähe, olid mõned oma rahulolematust ka põhjendanud, näiteks:

Arvan, et isikkooseis on väike ja tehnika probleemne.

Merepääste puhul segane ebaloogiline tööjaotus piirivalve ja Päästeameti vahel.

Piiripunkt (Eesti-Läti) prügi täis ja linnarahvas käib aegajalt koristamas, et mitte külaliste ees häbisse jääda.

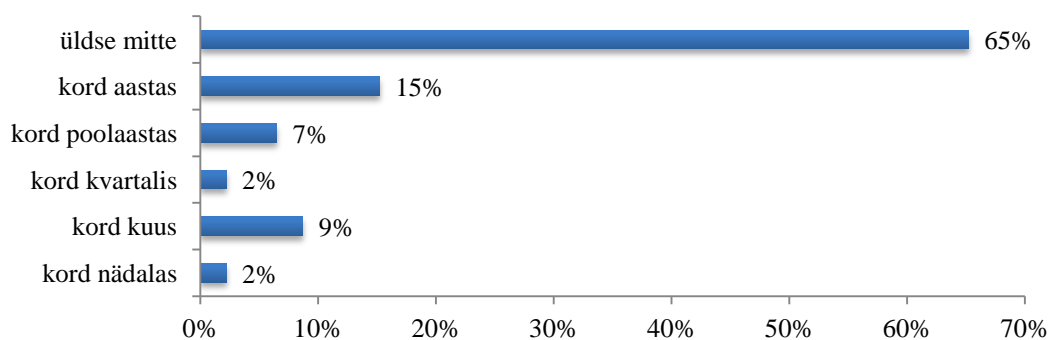
70% vastanud piiri- ja mereäärsetest omavalitsusjuhtidest ei olnud võrreldes varasema aastaga piirivalve valdkonna alases töös muutusi märganud, ligi viiendik hindas piirivalve valdkonna alast tööd paranenud olevat ning 10% arvas seda olevat muutunud pigem halvemaks.

Joonis 19. Piirivalve valdkonna alase töö muutus võrreldes möödunud aastaga

5.2. Omavalitsusjuhtide kokkusaamised kordoni/piiripunktide juhiga

Ligi 2/3 piiri- ja mereäärsetest omavalitsusjuhtidest ei kohtu kordoni/piiripunkti juhiga. 15% kohtub kordoni/piiripunkti juhiga tavapäraselt kord aastas, 7% kord poolaastas, 2% kord kvartalis ning ülejäänud veelgi sagedamini.

Joonis 20. Kordoni/piiripunkti juhiga kohtumise sagedus

5.3. Koostöö tõhustamise valdkonnad

Kõige sagedamini nähti koostöö tõhustamise vajadust piirivalve ja valla/linna vahel mere- ja järvepääste valdkonnas. Mitmel korral toodi välja koostöö tõhustamist keskkonna järelevalve valdkonnas ning õiguskorra kaitset rannikumeres, piiril, väikesaartel. Mainiti veel regulaarset aruandluse soovi.

5.4. Valdkonnad, kus oleks vaja teha rohkem ennetustööd

Piirivalve valdkonda jäävate ennetustöö teemadest sooviti senisest enam tähelepanu pöörata eelkõige merepäästele, oluliseks peeti ennetustööd ka (harrastus)kaluritega, keskkonna järelvalve, riigipiiri rikkujate ja piiriülese kuritegevusega seotud teemadel.

Võrdlemisi paljud piiri- ja mereäärsetest omavalitsusjuhtidest ei osanud öelda mida või ei näinud vajadust piirivalve valdkonnas teha rohkem ennetustööd. Näiteks:

Elanike informeerimine kuidas peavad nad käituma kui territooriumil viibib arvatav riigipiiri rikkuja.

Harrastuskaluritega.

Kalakaitse, merepääste.

Merepääste, keskkonnajärelvalve.

Merereostuse ennetamine, st sadamas tegutsevate operaatorite tõhusam kontrollimine-

Ohutu mereliiklus.

Peale Schengeni viisaruumi avamist, on seda raske kommenteerida.

Piiriülese kuritegevus.

Päästetegevus merel.

Keskkonnajärelvalve ja päästetegevus merel.

Smugeldajate ja inimkaubitsejate tegevuse tõkestamiseks.

Tundub, et piiriäärsetel kodanikel ei ole piisavalt infot selle kohta, et elatakse piiritsoonis ja et sellega seoses tegutseb ka piirivalve teatud eri õigustega.

Turvalisuse valdkond järvega seoses.

6. KOV ettepanekud politseile

Küsitluse viimase küsimusena paluti omavalitsusjuhtidel esitada ettepanekud politseinikele, piirivalvuritele või kodakondsus ja migratsioonivaldkonna töötajatele. Ettepanekuid oli väga erinevaid ning valdav osa kätkes endas politseinike töö valdkonda ning mitmed ettepanekud on olemuselt samad, mis on läbi aastate ilmnunud ka elanike seas läbiviidud rahulolu-uuringust. Mitmed vastanud tõid välja, et politsei võiks olla **rohkem nähtaval ja sagedamini piirkonnas**.

Võimalusel olla liikvel/nähtaval. See aitab hoida korda.

Politsei peaks olema avaliku korra tagamisel nähtav. Liikuma tänaval jalgsi, mitte peituma turvalise auto salongi. Liikuma mitte ainult keskasulates vaid tegema selliseid käike ka külades. Igas vallas peaks olema kindlasti oma konstaabel, kes tunneks elanikke.

Mida rohkem on teid näha, seda parem on avalik kord.

Konstaablid peaksid olema rohkem nähtavad. Politsei peaks rahvaga rohkem suhtlema, mitte alati väljas olema trahvimise peal. Mundris ametniku jutuaajamine ja korra nõudmine mõjub inimestele palju paremini, kui trahvimine.

Rohkem kohapealset aktiivset tööd ja vahetut sekkumist.

Samuti oodatakse **aktiivsemat suhtlemist KOVga ja elanikega**.

Aktiivsemat suhtlemist KOVga, ametid peaksid oma lõigus tegema ülevaateid omal algatusel, tegema ettepanekuid ennetustöök ja vajadusel seda ka korraldama jne.

Aktiivsust suhtlemisel KOV ametnikega kohtadel.

Rohkem vallaelanikega suhelda (artikkel valla lehte, kodulehele, osaleda külakoosolekutel jne.

Ettepanekutest kajas läbi ka soovitus, et võimalusel siiski esmalt õigusrikkujale selgitada tema eksimuse sisu ja võimalikke tagajärgi ning **karistamisel** võiks olla **väiksem rõhk**.

Kõik need ametnikud peaksid kodanikega viisakalt suhtlema ja olema pigem aitajad ning meelde tuletajad, kui karistajad.

Kannatlikkust, kuulamisoskust, mõistmist, eesmärk ei peaks olema trahviraha kogumine.

Meil on toredad mehed, kuid mujal sõites ja sõpru kuulates, siis ehk see hirmus soov kohe trahvida, oleks nagu plaanimajandus. On eksimusi, mis on inimlikud, näiteks aeglasest autost möödasõit, kui korraks ületab ehk kiirust, siis see on küll halb asi, kui sealt trahv terendab. Seda võiks mõista.

Rohkem ennetavat tegevust, inimeste käitumise mõjutamist. Vähem trahve, mis näivad vaid riigikassa täitmisenä ja rohkem hoiatusi koos vastavate selgitustega.

Lisaks oli veel **mitmeid muid** ettepanekuid.

Et jätkuks info edastamine KOV territooriumil toimunud õigusrikkumiste kohta, ennetusalase koostöö tõhustamine haridusasutustega vältimaks alaealiste süütegusid.

Häirivaks asjaoluks on patrullide vähesus maakonnas, sest kui kodanik helistab 110, kohale saabub turvafirma on kodanik pettunud politsei tegevuses ning ei sa teenust vajalikul tasemel.

Ettepanek kohtuda vallavolikogus.

Ettepanek peadirektorile: tulemuslikult taotleda ressursse politsei kui institutsiooni võimekuse suurendamiseks. Kaaluda otstarbekust ja võimalusi üleriigilise eraldi liikluspolitsei struktuuri taasloomiseks. Võimalus saada karistatud liiklusreeglite rikkumise korral on nii väike, et ei motiveeri seaduskuulmatuid kodanikke neid täitma. Kollase, isegi punase fooritule eiramine ja lubatud sõidukiiruse ületamine ka Tallinna linnas on massiline.

Ettepanek politseile: mitte kasutada kohalikku konstaablit patrullina ja muudel täiendavatel ülesannetel, sest see võtab talt võimaluse vallarahva probleeme lahendada.

Hoida head klienditeeninduse taset nii sisuliselt kui vormiliselt.

Jätkuvat avalikku diskussiooni.

Konstaablit ei tohiks koormata ülesannetega väljaspool tema piirkonda, et ta saaks oluliselt suuremas mahus tegelda linna õiguskorra ja turvalisusega seotud probleemide lahendamiseks!

Oma muredest tuleks alati rääkida, võimaluse korral leiavad vallad ja volikogud ka mingi lahenduse. Loomulikult ei suuda vallad riigipoolset tegematajätmissi korvata (kärped eelarvetes ja teised probleemid) kuid tubli politseiniku toetamine kas või olmeprobleemide lahendamisel, peaks igal omavalitsusel jõukohane olema. Koostööd teha on alati võimalik, kui seda ei tehta on küsimus isikutes.

Parandada konstaablite kvalifikatsiooni ja väljaõpet, vähendada konstaablite territoriaalseid tööpiirkondi. Arvesse tuleb võtta mitte ükski elanike arv vaid ka territooriumi suurus ja looduslikud tingimused. Tuleb leida seaduslikud võimalused olemasoleva initsiatiivi rakendamiseks (ei taheta alati olla abipolitseinik, aga kaasabi tahetakse osutada). Kohalik konstaabel võiks osaleda KOV täitevorgani jooksvatel nõupidamistel (peab ise initsiatiivi näitama).

Paljus on koostöö või selle puudumine inimestes või nende isikuomadustes kinni. Meil on vedanud!

Teeme koostööd ja võitleme edasise tsentraliseerimise vastu.

Tihedam koostöö KOV-ga, suhtlemine, murede jagamine, üheskoos lahenduste otsimine. Teineteise tundmine.

Õppepäevade/seminaride korraldamine.

7. Arutelu

Piirkondliku politseitöö põhimõtted, roll ja ülesanded ei ole viimasel paaril aastal palju muutunud ning korrakaitsepolitseiosakonna sõnul ei ole olulisi muutusi planeeritud selles valdkonnas ka lähitulevikus. Koostööpartneritelt on sellegipoolest oluline saada aeg-ajalt tagasisidet ning KOV näol on jätkuvalt tegemist peamise ja olulise koostöö partneriga.

Samas võib öelda, et politsei siiski tegeleb piirkondliku politseitöö valdkonna arendamisega: 2011. aasta alguses püstitas peadirektor korrakaitsepolitseiosakonnale ülesande koostada terviklik kogukonnakeskse lähenemise visioon. Valdkondades on teemat käsitletud ning hetkel valmistatakse teemat ette juhtkonnale. Paralleelselt on toimunud ka piirkondliku politseitöö arengukava väljatöötamine. Momendil arutelud käivad. Märkusena võib veelkord öelda, et olulisi muutusi piirkondlikus politseitöös ei nähta: „Jätkuvalt reguleeritakse piirkondliku politseitöö põhimõtteid keskselt, kuid regioonid saavad selle elluviimiseks (töö korraldamiseks) vabad käed. Plaanis on keskselt seada piirid konstaablijaoskonna suurusele (territoorium, rahvaarv, piirkonnapolitseinike arv)“ tõi välja korrakaitsepolitseiosakonnas piirkondliku politseitöö valdkonnaga tegelev T. Teng.

Omavalitsusjuhtide rahulolu kohaliku politsei tööga on võrdlemisi kõrge (80%) ning rahulolu määr võrreldes kaks aastat varem läbi viidud uuringuga, ei ole muutunud. Rahulolu põhjustena toodi sagedamini välja KOV ja politsei omavahelist **head koostööd, info liikumist ja (korrapärast) kokkusaamist.** Positiivsena toodi esile veel kohaliku politsei kättesaadavus, probleemidele kiiret reageerimist, regulaarset kohalolekut ja kodanike vastuvõtmist.

Konstaabel on alati kättesaadav, reageerib vajadusel operatiivselt, infovahetus toimib, ta tunneb kohalikke olusid ja inimesi.

Nii mõnelgi juhul näis positiivne hinnang antud olevat krediidina ja seda eelkõige seoses politsei ressursi vähesusega majanduslikult raskel ajal. Näib, et omavalitsustes ollakse mõistvad politsei piiratud ressursside suhtes, kuid loodetakse, et see on siiski ajutine.

Ressursi vähesuse küsimus käis erinevate teemade alt ühtelugu läbi. See probleem ilmes ka 2009. aasta omavalitsusjuhtide seas läbi viidud uuringust. Esiolgu sellele probleemile ühest lahendust seoses ressursside vähenemisega (sh piirkonnapolitseinike arvu vähenemine) näha ei ole. Nii nendib ka T. Teng, et piirkondliku politseitöö tulevik sõltub väga palju rahast - kui raha on vähe ning seda jagatakse reageeriva ja ennetava tegevuse vahel, siis tõenäoliselt vähem ressurssi vähendatakse reageerivatelt ülesannetelt (eelkõige patrulltegevus). Ressursi vähesuse probleemile püütakse leevendust leida vabatahtlike kaasamisega tõhustamisel. Selleks on riik planeerinud vahendid ning kindlasti on oluline ka omavalitsuste jätkuv kaasabi.

Võrdlemisi paljud omavalitsusjuhid **tundsid muret selle pärast, et kohalikul politseil on liiga palju tööd ja suured piirkonnad, mistõttu konkreetsetes piirkonnas jääb aktiivseks tegutsemiseks (patrullimine, suhtlemine, info jagamine) vähe aega ja ei olda nähtaval.** (Nähtaval olemise olulisust on rõhutanud läbi aastate ka laiem elanikkond²). Arvati, et taoline

² Rannama, T. (2011). „Elanike hinnangud politseinike ja piirivalvurite tööle“; Rannama, T. (2009). „Elanike hinnangud Eesti Politseile 2009“

olukord omakorda distantseerib politseid kogukonnast, inimesed ei usalda enam konstaablit, vajalik info ei jõua politseini jms. Mitmetel juhtudel toodi piirkondliku politsei tööga rahulolematuse põhjuseks veel kohaliku politseiniku vähest kättesaadavust, kõrget kuritegevust piirkonnas ja teatud kuritegevuse valdkondadega mitte tegelemist.

Positiivne on asjaolu, et piirkondliku politseitööga rahulolijatest veidi üle neljandiku hindas politseitööd aastaga olevat muutunud pigem veelgi paremaks ning 2/3 ei olnud muutusi märganud, mis tähendab, et tööd tehakse sama hästi kui varem. Samas 8% piirkondliku politseitööga täiesti või pigem rahule jäänud omavalitsusjuhtidest tõdes, et aasta jooksul on olukord siiski pigem halvenenud.

Kohaliku politsei töö suhtes rahulolematust väljendanud omavalitsusjuhte oli küll võrdlemisi vähe (18%), kuid neist vaid kümnendik tõdes, et aasta jooksul on piirkondlik politseitöö muutunud paremaks. Tähelepanelikuks teebki eelkõige see, et **68% politseitööga mitte rahule jäänutest ei olnud võrreldes varasema aastaga muutusi märganud ning veidi üle neljandiku arvas olukorra olevat läinud veelgi halvemaks**. See näitab, et rahulolematuse on olnud pikemaajalisem ning olukord ei ole juba mõnda aega muutunud. Nii on välja toodud, et jooksvad probleemid korduvad aastast aastasse ja et konstaablitöö on stabiilselt nõrk või ka politseinikke on piirkonnas jätkuvalt vähe. Neis piirkondades, kus rahulolematuse politsei tööga on püsiv, kuna probleemid ei ole leidnud pikka aega lahendust, tuleks piirkonna turvalisuse ja koostöö parandamise huvides probleemsetele küsimustele kindlasti mingisugune lahendus leida.

Konstaablit ei näe nüüd ka kokkulepitud kellaajal, kuna ressursse on kärbitud.

Kõige tavapärasemaks omavalitsusjuhtide ja piirkonda teenindavate politseiametnike kohtumise sageduseks on kord nädalas. 4% omavalitsusjuhtidest ei saa turvalisuse teemadel üldse kohaliku politseiga kokku ning see protsent ei ole võrreldes 2009. aastaga muutunud. Mittekohtujate osakaal ei ole küll suur, kuid informatsiooni vahetamine, sh õiguskorrast ülevaate andmine ja saamine, samuti turvalisusega seotud teemade arutamine peaks olema loomulik osa kõikide piirkonna politseinike ja omavalitsuste tööst. Nii on sätestatud ka piirkondliku politseitöö korraldamise juhendis ja kohaliku omavalitsuse korraldamise seaduses.

Senise kohtumise sagedusega ei jäänud rahule kokku 28% vastanud omavalitsusjuhtidest ning enamik neist soovis kohtuda sagedamini kui seni. Näib, et rahulolematuseks on enamusel ka põhjust, sest neist veidi üle pooled saavad tavapäraselt piirkonna politseiametnikega kokku kord poolaastas või harvem.

Üle poolte (60%) omavalitsusjuhtidest pidas vajalikuks kohtuda ka kõrgemate kui piirkonda teenindavate politseiametnikega. Selliste kokkusaamiste eesmärgiks peeti valdavalt infovahetust, õiguskorrast laiema (maakond, riik) pildi saamist, prioriteetide arutamist. Kohtumiste vajalikkust nähti veel selles, et saada vastus tekkinud probleemidele, mida madalamal tasandil millegi pärast lahendada ei saa, vastus, edastada ettepanekuid ja vajadusi ning saada teada asutuse arengusuundi.

Arutada valla korrakaitsega seotud küsimusi, mis väljuvad volitusnormide puudumise või finantsvõimekuse puudumise tõttu kohalike politseiametnike otsustusvaldkonnast.

Kohaliku omavalitsuse ja politsei vahelise koostööga jäi valdav enamus (86%) vastanud omavalitsusjuhtidest rahule. Koostööd hinnatakse kõrgelt ja nähakse vajadust seda veelgi tõhustada. Koostööd soovitakse tõhustada eelkõige noortega seotud teemadel ja

süüteoennetuse valdkonnas, aga ka avaliku korra tagamisel, liikluse ja omavahelise infovahetuse parandamisel, suhtlemisel jt teemadel.

Süüteoennetuslikku töö vajalikkust ja olulisust mainisid omavalitsusjuhid mitmete küsimuste juures, ent KOV enda tegevus selles valdkonnas näib olevat tagasihoidlik. Näiteks küsimusele, mida omavalitsus on turvalisuse valdkonnas viimase kahe aasta jooksul teinud, mainis süüteoennetusprojektide elluviimist vaid 7% vastanuist. Samas on KOVI mitmeid muidki võimalusi ennetustööks, näiteks ennetusprojektide ellukutsumine ja rahastuse otsimine, teavitustöö (infomaterjalide koostamine ja jagamine, sh artiklid) jms. Politseile, kes samuti väärtustab süüteoennetuslikku tööd ja sellesse panustab, on õiguskorraga tegelemisel esmaoluline siiski reageeriv roll.

Konstaablil ei ole piisavalt aega tegeleda kohalike probleemidega, sest täidab sageli muid ülesandeid väljaspool linna.

Näiteks on välja toodud I. Novikov'i (2011) bakalaureuse töös³, kus muuhulgas käsitleti ka piirkondliku politseitöö probleeme ja nende võimalikke lahendusi, on näiteks välja toodud, et kui konstaablipunkt asub omavalitsusega ühes majas, on koostöö igapäevane ning sellisel juhul on paremini tagatud ka isikute vastuvõtt, kuna vallamaja asukohta teavad reeglina kõik elanikud.

Veidi üle poole omavalitsusjuhtidest ei näinud KOV ja politsei koostööl mingeid takistusi. Neist, kes olid välja toonud **piiravaid asjaolusid**, ligikaudu pooled mainisid **politsei aja- ja ressursipuudust ning suurt töökoormust**. Samas mainiti ka **omavalitsuste enda nõrkust, mis puudutab väheseid võimalusi ja vahendeid**. Politsei ootab aga oma võrdlemisi kasinate võimaluste juures omavalitsuste suuremat (haldus)suutlikkust, k.a turvalisuse valdkonnas. T. Teng: „Omavalitsuste haldussuutlikkuse olulisus väljendub ka koostöö võimalustes. Praktika näitab, et mida haldussuutlikum on omavalitsus, seda parem ja tõhusam on koostöö ka politseiga.“

Seega on mõlemal poolel üks ja sama oluline takistus, mis ei lase paremini ja tõhusamalt turvalisuse teemal tegeleda ning samas oodatakse just seetõttu teiselt osapoolelt suuremat panustamist.

2011. aasta lõpus avaldatud haldusvõimekuse uuringust⁴ selgub, et omavalitsuse võimekus on tihedalt seotud seal elavate inimeste arvuga. „Kuskilt maalt läheb selge piir, millest allpool võimekus järsult väheneb. Praegu jookseb see piir 5000 elaniku juurest – sellest väiksemal üksustel on enamasti väga keeruline pakkuda elanikele neid teenuseid, mida inimestel on õigus saada. Aga mida see «haldusvõimekus» üldse tähendab? Inimesele ei ole see mingi väärtus omaette. Inimesele on oluline, et tal oleks piisavalt lähedal töökoht ja kool, lasteaed ja perearst, kauplus ja raamatukogu. Et naabrimemme eest hoolitsemine ei oleks ainult tema enda õlul ja et akna alla ei tekiks ootamatult kruusakarjääri. See on oluline, see läheb inimestele korda.“⁵

Kui ka mõni üksik omavalitsusjuht on kahelnud, kas KOV peaks üldse kulutama korra tagamiseks, siis laiemas mõistes korra tagamine hõlmab ka keskkonnast tulenevaid tegureid ja nende mõjutamist, sh näiteks liikluskorraldust, üldist õiguskasvatust, sotsiaalvaldkond, mille korraldamine on KOV pädevuses.

³ Novikov, I. (2011). Erinevused ja aktuaalsed probleemid ning võimalikud lahendused piirkondlikus politseitöös Põhja prefektuuri näitel.

⁴ Kohaliku omavalitsuse üksuste võimekuse indeks 2010, Geomedia.

⁵ Kiisler, S., „Värske uuring: minivallad ei saa hakkama“, Postimees. (10.10.2011)

Koostööd pärssiva tegurina mainiti veel omavahelist vähest infovahetust. Infovahetuse tõhustamise vajadus jäi silma läbiva teemana – seda mainiti nii eelpool koostööd takistavate tegurite all kui ka koostöö tõhustamise ja õiguskorrast informeerituse teema juures. Samas oli ka mitmeid omavalitsusi, kes just tõi esile vahet ja kiiret info liikumist.

Näiteks küsimusele, mil määral on omavalitsusjuhid kohaliku politsei poolt informeeritud valla/linna/linnaosa õiguskorra seisundist ja turvalisuse tagamise meetmetest vastas 76%, et politsei poolt edastatavat infot õiguskorra seisundist ja turvalisuse tagamise meetmetest on täiesti või pigem piisavalt. Ligi viiendik omavalitsusjuhtidest pidas informeeritust aga pigem või täiesti ebapiisavaks. Infopuudus oli sagedamini just neil, kes kohtuvad kohaliku politseiga harva (kuigi võiks arvata, et tänapäeva võimaluste juures, mis lubavad omavaheliseks kohtumiseks ja suhtlemiseks kasutada ka füüsilise kohtumise asemel mitmeid alternatiive, ei tohiks see olla takistuseks info liikumisele). Samuti oli rahulolematuse põhjuseks see, et informatsiooni vahetamine on ebaregulaarne.

Olgu veel mainitud, et muude koostööd takistavate teguritena toodi välja politseipoolset vähest aktiivsust, seaduse regulatsioonide ebapiisavust, isiklikku halba läbisaamist ja üksteise vähest mõistmist.

Mul on ainult üks ettepanek: koostöö parandamiseks kohaliku omavalitsusega ning turvalisuse tagamiseks omavalitsuse territooriumil oleks vajalik, et iga piirkonna konstaabel saaks vähemalt 80% tööst tegeleda ainult selle piirkonna küsimustega.

Omavalitsusjuhtidelt uuriti ka seda, kas nad (isiklikult või KOV nimel) on turvalisuse teemadel ka ise aktiivsust üles näidanud ja **politsei poole õiguskorda puudutava probleemi tõstatusega või ettepaneku tegemisega politseitöö tõhustamiseks pöördunud. Üle poole (57%) omavalitsusjuhtidest** oli seda teinud. Enim oli pöördumise põhjuseks õiguskorraga seotud informatsiooni edastamine ja turvalisusega seotud probleemi(de)le osutamine. Ettepanekuid oli tehtud ka patrulltegevuse parendamiseks (aeg, kohad, sagedus) ning politsei ressursiga (sh tehniline varustus) seotud probleemide lahendamiseks.

Veidi vähem kui pooled (46%) politsei poole ettepaneku ja probleemi tõstatusega pöördunud omavalitsusjuhtidest tõdes, et nende ettepanekuid võeti ka arvesse, 45% oli arvestatud osaliselt ning vaid 5% juhtide ettepanekuid ei olnud politsei poolt kuulda võetud (lisaks ei osanud mõned juhid öelda, kas nende probleemidega on tegeletud). Selline tulemus annab võimaluse arvata, et politsei poolt võetakse omavalitsustest saadud informatsiooni, ettepanekuid ja probleeme tõsiselt ning nendega tegeletakse. See, kas probleemidele täielik lahendus leitakse või ettepanekut tervenisti realiseerida saadakse, sõltub suuresti politsei ressursidest ja vahendite olemasolust.

Politsei aktiivsust KOVle turvalisuse parandamise teemal ettepanekute tegemisel, võib pidada rahuldavaks. 2/3 omavalitsusjuhtidest oli välja toonud vähemalt ühe politsei poolt turvalisuse parandamise teemal tehtud ettepaneku. Omavalitsustele, kellele politsei oli õiguskorraga seotud esildisi teinud, oli sageli tehtud seda mitmel teemal. Ligi 1/3 vastanuist nentis, et politsei poolseid ettepanekuid turvalisuse teemadel ei ole KOVni jõudnud.

Enim ettepanekuid on politsei poolt KOVle tehtud avaliku korra parandamise, liiklusturvalisuse ja vara kaitse teemadel. Esildisi on esitatud ka lemmikloomade, infrastruktuuri ning alkoholi jaemüügi valdkonnaga seotult.

62% omavalitsusjuhtidest vastas, et KOV on politsei poolt tehtud ettepanekuid ka arvestanud, 35% tõdes, et on teinud seda osaliselt ning 3% vastas, et ei ole saanud neid arvesse võtta. Sagedasemaks ettepanekutega mitteametamise põhjuseks oli, nii nagu ka politseil, vahendite ja ressursside nappus.

Koostöö teemadest turvalisuse valdkonnas võib välja tuua veel selle, et lisaks politseile **teeb 70% omavalitsustest turvalisuse tagamisel koostööd ka teiste organisatsioonide ja ühendusega**. Teiste asutuste või ühendusega koostööd tegevate omavalitsuste suurusjärk on jäänud varasema uuringuga sarnasele tasemele. Suure tõenäosusega on kindlad koostööpartnerid aja jooksul välja kujunenud ning uusi ei ole juurde tulnud või leitud.

Enim tehakse turvalisuse tagamisel koostööd (v.a politsei) naabrivalvega, päästjatega (Päästeameti, tuletõrjeseltside, vabatahtlike tuletõrjujatega), Kaitseliidu ja turvafirmadega.

Omavalitsusjuhtide arvamust küsiti ka selle kohta, kas kindel piirkonnakonstaabli vastuvõtuaeg elanike jaoks on vajalik. Hetkel on igal piirkonnapolitseinikul vähemalt kord nädalas määratud kindel vastuvõtuaeg. Kuna piirkonnapolitseiniku tööpiirkond võib hõlmata ka mitut omavalitsust, siis igas vallas vastuvõttu ei toimu, aga aeg ja koht on kodanikule vajadusel oma probleemidega pöördumiseks tagatud.

Uuringutulemustest selgus, et **kindlat piirkonnakonstaabli vastuvõtuaega peetakse oluliseks** - väga või pigem vajalikuks pidas seda 84% omavalitsusjuhtidest. Vajalikkust põhjendati turvatundega, nii kodanike kui ka politseiniku parema aja planeerimisega, kättesaadavusega, info parema liikumisega, kontakti olulisusega jms. Sarnaseid nüansse mainis ka Lääne-Harju jaoskonna juht K.Saarniit, kes märtsis 2012 uue konstaablipunkti avamist Keila-Joal kommenteerides⁶ ütles, et väiksema piirkonna elanikele lisab konstaablipunkti avamine kindlasti turvatunnet juurde, sest reaalselt hakkavad seal tegutsema igapäevaselt mundrikandjad, kes ka inimeste muresid kindlal päeval ja kindlas kohas kuulavad. Punkti avamisega väheneb paljude jaoks loodetavasti ka jalavaev, sest enam ei tule avalduse tegemiseks sõita kaugele.

Kindel piirkonnakonstaabli vastuvõtuaeg annab inimestele turvatunde ja lihtkodanik ei pea nuputama kuhu pöörduda, kui tal tekib vajadus politsei abi järele.

Ka korrakaitsepolitsei on arvamusel, et selline meetod on vajalik vahetu suhtluse tagamiseks kogukonnaga. Seepärast ei planeerita kindla vastuvõtuaaja kaotamist ning otsustamise andmist regioonile.

Küsitluses käsitleti põgusalt ka abipolitseinike teemat, mille raames püüti teada saada, kuidas on omavalitsusjuhid kursis abipolitseinike teemaga – kui palju abipolitseinikke omavalitsuses tegutseb, kas ja kuidas KOV toetab abipolitseinike tegevust. Omavalitsuse roll abipolitseinike toetamisel on välja toodud ka abipolitseiniku seaduses (§40 lg 4), mis sätestab, et abipolitseiniku transpordi-, side- ja muud Politsei- ja Piirivalveameti ettenähtud ja temale ülesande täitmiseks vajalikud kulud võib hüvitada ka KOV. Selgus, et võrdlemisi suur osa (39%) omavalitsusjuhtidest ei teadnud, kui palju on nende vallas/linnas/linnaosas abipolitseinikke. Kõige sagedamini on omavalitsuses 1-3 abipolitseinikku, harvem oli abipolitseinikke omavalitsustes 4-5 ja veelgi vähem oli juhuseid, kus abipolitseinikke oli 6-12. Kolmandik omavalitsusjuhtidest nentis, et nende piirkonnas ei ole abipolitseinikke. T: Teng: „Uuringutulemused näitavad, et abipolitseinikega ei ole kaetud u 1/3 omavalitsustest, kuid arvan, et arvan, et ka siin võib osaliselt tegemist olla pigem mitteteadmiseiga. See näitab vajadust politseil tõhustada vabatahtlike kaasamise võimaluste selgitamist omavalitsustes. See loob ka eeldusi täiendavate toetuste leidmiseks. Käesoleval aastal on eesmärk täpsustada ülevaadet abipolitseinike kaasamisest omavalitsustes.“

⁶ <http://ppa-siseveeb.polsise/uudised/uudis.dot?id=367465>

37% omavalitsusjuhtidest nentis, et 2011. aasta KOV eelarves oli ette nähtud vahendeid ka abipolitseinike tegevuse toetamiseks, mis üldjuhul seisnes abipolitseinike (patrullimise) rahalise tasustamises, kuid harv ei olnud ka kütusekulude kompenseerimise või erinevate tööks vajalike vahendite (telefon ja kõnekulud, alkomeeter, vormiriietus, ohutusvestid) soetamine. Umbes sama suurusjärg, kes oli toetanud abipolitseinikke 2011. aastal, plaanis seda teha ka 2012. aastal. Samas 30% ei osanud sellele küsitluse ajal veel vastata.

Valdav enamus (89%) omavalitsusjuhtidest hindas oma valla/linna/linnaosa piirkonda turvaliseks. 11% vastanute hinnangul on nende omavalitsusüksuses pigem või väga ebaturvaline. Ida-Virumaal, kus uuringu tulemuste järgi oli enim piirkonda ebaturvaliseks pidanud omavalitsusjuhte, oli ka registreeritud kuritegude arv 2011. aastal 10 000 elaniku kohta üks kõrgeimaid (Harjumaal kõrgeim, järgnes Ida-Virumaa).

KOV nägemus turvalisusega seotud suurematest probleemidest ja ennetustöö prioriteetidest piirkonnas suuresti kattuvad. **Kõige prioriteetsemaks õiguskorraga seotud probleemiks, millega politsei peaks tegelema, nimetati avalikku korda, millele järgnes alaealistega seotud süüteod ning liiklusega seotud õigusrikkumised.** Samal ajal ennetustöö teemadest, millele politsei võiks senisest rohkem tähelepanu pöörata, mainiti kõige sagedamini **noorte õiguskultuuri teemat, millele järgnes liiklus** (liikluskasvatus, -eeskirjad, -ohutus, alkoholihoobes juhid) ning **avalik kord** (avaliku korra rikkumiste ennetamine).

Tõhusamateks meetmeteks kuritegevusega võitlemisel ning ümbritseva turvalisemaks muutmisel peeti eelkõige **politsei senisest aktiivsemat suhtlust kohaliku elanikkonnaga, aga ka senisest enam omaalgatuslike ühenduste** (naabrivalve jms) **loomist ning turvakaamerate laialdasemat kasutust.** Harvem nähti abi olevat erinevate kohalike ja riiklike struktuuride koostöö tõhustamisest, majade ja tänavate valgustatuse parandamisest, karistuste karmistamist või kohtute töö tõhustamisest. Taoline vastuste jaotus näitab veelkord, et turvalisuse loomisel ja selle tõstmisel loodetakse eelkõige just politsei peale.

Omavalitsusjuhid ise töid kõige sagedasemaks tegevuseks turvalisuse valdkonnas õiguskorra probleemide arutelusid ümarlaudadel, millele järgnes kohaliku arengukava täiendamine ning avaliku korra või heakorra eeskirja uuendamine. Harvem oldi avaldatud turvavaldkonda käsitlevaid artikleid, ellu viidud süüteoennetusprojekte või korraldatud kohalikele elanikele kuriteoennetust käsitlevaid üritusi. Muude tegevustena toodi välja veel turvakaamerate paigaldamist jms.

Vajame osutamist, ka lahendusvariantide pakkumist probleemidele, mille lahendamine on omavalitsuse kohustuseks.

Küsimusele, millist nõu vajab KOV turvalisusega seotud ülesannete täitmisel politseinikelt, piirivalvuritelt või kodakondsuse ja migratsioonivaldkonna töötajatelt, selgus, et **soovitakse teada saada, mida saab KOV turvalisuse tõstmiseks ära teha** (näiteks millised meetmed aitavad tõsta avalikku korda jms) **ning kuidas politseid turvalisuse tagamisel aidata** (sh omavahelise koostöö tõhustamise võimalused). Seega tuleks politseil julgemini esitada KOVle ettepanekuid, mida KOV saaks ja võiks turvalisuse valdkonnas teha ning mil viisil saaks politseile abiks olla. Selleks, et KOV turvalisuse valdkonnas paremini orienteeruks ja saaks tegevusi planeerida soovib KOV ülevaadet õiguskorrast ja uutest kuritegevuse trendidest. Samuti vajab KOV väärtegade menetlusega seonduvat ja ennetusalast nõu ning on huvitatud, et politsei selgitaks ja aitaks tõlgendada seadusemuudatustega seotud uuendusi. Juhiseid loodeti saada ka kriisiplaanide koostamisel ning kriisiolukordade lahendamisel.

Teenindusüksus töötab hästi ja operatiivselt.

Omaavalitsusjuhtide rahulolu **kodakondsuse ja migratsiooni valdkonna üksustega** uurides, selgus, et **omavalitsusjuhid ei ole väga kursis** üksuste tööga, sest veidi vähem kui pooled ei osanud nende tööd hinnata. 51% vastanutest jäi kodakondsuse ja migratsiooni valdkonna üksuste tööga väga või pigem rahule, 4% olid rahulolematud. (Vaadeldes vaid hinnangut omanute arvamuste jaotust, jagunesid tulemused järgmiselt: 93% jäi rahule ning 7% ei jäänud rahule).

Kodakondsuse ja migratsiooni valdkonna üksustega rahulolu oli seotud eelkõige probleemide puudumisega valdkonnas. Esile tõsteti näiteks ka operatiivsust ja probleemidele lahenduste leidmist.

Rahulolematuse põhjusteks kodakondsuse ja migratsiooni valdkonnas oli lahtioleku aeg, klienditeeninduse tase, teenindusbüroo kaugus jms.

Koostöö puudub, inimestele jääb teenindusbüroo kaueks, kuna asub maakonnakeskuses ja oma dokumente ei saa kohalikus omavalitsuses korda ajada.

Piirivalve valdkonna alase (kordoni/piiripunkti) **tööga** (riigipiiri valvamine, piirikontroll piiripunktis, otsingu ja päästetegevus merel/järvel, merereostuse lokaliseerimine) **jäi väga või pigem rahule 61%** vastanud piiri- ja mereäärsetest omavalitsusjuhtidest. Kümnendik vastanuist ei jäänud piirivalve alase tööga rahule ning 29% vastanud ei osanud hinnangut piirivalve tööle anda.

Avalikkus on piirivalve valdkonna tööga rahul, nii ka kohalik omavalitsus.

Valdav enamus vastanud piiri- ja mereäärsetest omavalitsusjuhtidest ei olnud võrreldes varasema aastaga piirivalve valdkonna alases töös muutusi märganud, ligi viiendik hindas piirivalve valdkonna alast tööd paranenud olevat ning 10% arvas seda olevat muutunud pigem halvemaks.

Omaavalitsusjuhi ja kordoni/piiripunkti juhi kokkusaamine ei ole väga tavapärane. Ligi 2/3 piiri- ja mereäärsetest omavalitsusjuhtidest ei kohtu kordoni/piiripunkti juhiga, 15% kohtub kordoni/piiripunkti juhiga tavapäraselt kord aastas, 7% kord poolaastas ning ülejäänud kord kvartalis või sagedamini.

Kõige sagedamini nähti **koostöö tõhustamise vajadust piirivalve ja valla/linna vahel mere- ning järvepääste valdkonnas**. Mitmel korral toodi välja koostöö tõhustamise soovi keskkonna järelevalve valdkonnas ning õiguskorra kaitset rannikumeres, piiril, väikesaartel. Mainiti veel regulaarset aruandluse soovi.

Piirivalve valdkonda jäävate ennetustöö teemadest sooviti senisest enam **tähelepanu pöörata eelkõige merepäästele**, oluliseks peeti **ennetustööd ka (harrastus)kaluritega, keskkonna järelevalve**, riigipiiri rikkujate ja piiriülese kuritegevusega seotud teemadel.

8. Ettepanekud

*** Infovahetuse parandamine.**

Olgugi, et nii mõnedki töid head infovahetust just esile (operatiivne ja tihe), siis samas oli info vahetamise puudulikkus (regulaarsuse puudumine, aeglus) ka üks sagedamini välja toodud rahulolematuse põhjus ja koostööd takistav tegur. Nii operatiivne kui ka regulaarne info edastamine aitab KOVI turvalisuse valdkonnas paremini orienteeruda ja tegevusi planeerida. Informatsiooni vahetamine peaks olema loomulik osa kõikide piirkonna politseinike ja omavalitsuste tööst. Piirkondades, kus regulaarne informatsiooni (nt statistika) vahetamine veel või hetkel ei toimu, tuleks vajadused täpsustada.

*** Piirkondliku politsei tööga seotud ressursside ja võimaluste ülevaatamine.**

Ressursside vähesuse probleem toodi välja korduvalt. Sellega on seotud mure piirkonna politsei suure töökoormuse, vähesel määral saadavate vahendite, halva kättesaadavuse, suurte tööpiirkondade, oma konstaabli ja/või konstaablipunkti puudumise pärast. Seda probleemi ei ole tänaste võimaluste juures lihtne lahendada, kuid võimalusel tuleks piirkondades, kus sellega seotud mure on väga teravalt üleval, leida leevendust.

Politsei nähtaval olemine ja nende kohaloleku tajumine on KOV juhtide arvates oluline ning sama aspekti on mitmeid aastaid rõhutanud ka elanikud (uuring „Elanike hinnangud politseinike ja piirivalvurite tööle“).

*** Piirkonda teenindavate ja kõrgemate politseiametnike kohtumise olulisus KOV juhtidega.**

KOV juhid väljendasid selgelt kokkusaamise soovi ja vajalikkust. Näib, et informatsiooni vahetamisel, sh õiguskorralduse ülevaate andmine ja saamine ning samuti turvalisusega seotud teemade arutamist, eelistatakse silmast-silma kohtumisi. Küsitlusest selgus, et 4% omavalitsusjuhte ei kohtu piirkonda teenindava politseinikuga. Lisaks ei jäänud piirkonda teenindava politseinikuga kohtumise senise sagedusega rahule 28% omavalitsusjuhtidest. 16% KOV juhtidest ei kohtu kõrgemate politseiametnikega, kuid kord aastas oleks taoline kohtumine paslik (nt kui igasse piirkonda ei jõuta, siis Omavalitsuste Liitude nõupidamine on hea võimalus kohtuda mitme omavalitsusjuhiga korraga). KOV juhid ootavad kõrgemate kui piirkonda teenindavate politseiametnikega kohtumisel õiguskorralduse laiema (maakond, riik) pildi saamist, prioriteetide arutamist, arengusuundade teavitamist, probleemidele (mida madalamal tasandil lahendada ei saa) lahenduste pakkumist ning omalt poolt soovitakse edastada ettepanekuid ja vajadusi.

*** Kindla piirkonnakonstaabli vastuvõtuaaja vajalikkus ja kohustus.**

Valdav enamus omavalitsusjuhtidest peab kindlat piirkonnakonstaabli vastuvõtuaega vajalikuks, põhjendades seda turvatundega, nii kodanike kui ka politseiniku parema aja planeerimisega, kättesaadavusega, info parema liikumisega, kontakti olulisusega jms. Vastav kohustus on sätestatud ka piirkondliku politseitöö juhendis (ptk 10 lg 2 punktides a,b,c).

Kindla piirkonnakonstaabli vastuvõtuaaja vajalikkuse teema oli eelkõige tõstatatud piirkondades, kus piirkonna konstaabli teenindada oli rohkem kui üks omavalitsus.

*** Sõakamalt esitada KOVle ettepanekuid turvalisuse valdkonna parandamiseks.**

Uuringust selgus, et KOVd on avatud ettepanekutele, mil viisil saaks olla politseile abiks ning ootavad nõu, mida KOV saaks ja võiks turvalisuse valdkonnas ära teha.

*** Abipolitseinike kaardistamine omavalitsuste lõikes.**

Värbamistegevused suunata piirkondadesse, kus abipolitseinikke ei ole või on vähe. Igas omavalitsuse territooriumil peaks olema võimalus abipolitseiniku kaasamiseks.

*** Omavalitsuse prioriteetid turvalisuse valdkonnas: avalik kord, alaealiste õiguskuulekus ja liiklus.**

Kolm olulisemat õigusrikkumiste valdkonda, mille vastu peaks politsei esmalt võitlema ning mille raames süüteoennetuslikku tööd tegema, kattusid: avalik korra, noorte ja liiklusega seotud õigusrikkumised ning nende ennetamine.

*** Aktiivsem suhtlemine kohaliku elanikkonnaga, turvalisusega seotud omaalgatuslike ühenduste loomise ja tegevuse toetamine ning turvakaamerate laialdasem kasutamine.**

Mainitud tegevusi peavad omavalitsusjuhid kõige tõhusamateks meetmeteks kuritegevusega võitlemisel ning ümbritseva turvalisemaks muutmisel. Elanikkonna informeerimine, nendega suhtlemine, samuti korrakaitsete kodanikuühenduste loomise (naabrivalve, koolivalve, ärivalve jms) toetamine on piirkonnakonstaabli ülesandena kirja pandud ka piirkondlikus politseitöö juhendis. Need on ka valdkonnad, millega saab ja tuleb tegeleda omavalitsustel. Koostöös on tulem ilmselt kõige resultatiivsem.

*** Piirkonda teenindav politseinik tundku kohalikke olusid ja töötagu ühes piirkonnas pikka aega.**

Väärtustatakse piirkonda tundvat politseiametnikku ja ei tunta head meelt, kui piirkonda teenindav politseinik sagedasti vahetub.

***Kui politsei poolt peetakse oluliseks omavalitsusjuhtide kursis olemist kodakondsuse ja migratsiooni valdkonna tööga, omavahelist koostöö tegemist ning informatsiooni vahetamist, siis tuleks politsei poolt näidata selles vallas ka initsiatiivi.**

Omavalitsusjuhid ei ole väga kursis üksuste tööga, sest veidi vähem kui pooled ei osanud nende tööd hinnata.

***Kodakondsuse ja migratsiooni valdkonnas tähtsustakse eelkõige teenuse kättesaadavust.**

Kiideti, kui teenindusbüroo oli lähedal, kurdeti, kui kaugel.

*** Piirivalve valdkonnas soovitakse koostööd tõhustada ja ennetustöö raames senisest suuremat rõhku asetada mere- ja järvepäästele, keskkonna järelevalvele, samuti õiguskorra kaitsele rannikumeres, piiril, väikesaartel, tööd (harrastus)kaluritega, riigipiiri rikkujate ja piiriülese kuritegevusega seotud teemadel.**

***Väärtegude menetlusega seonduv ja ennetusalase nõu andmine omavalitsustele.**

KOV on huvitatud, et politsei selgitaks ja aitaks tõlgendada seadusemuudatustega seotud uuendusi ning annaks ennetusalast nõu. Juhiseid loodeti saada ka kriisiplaanide koostamisel ning kriisiolukordade lahendamisel.